

Conselleria de Benestar Social

DECRET LEGISLATIU 1/2003, de 1 d'abril, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius. [2003/X3892]

La Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, va establir i va regular un conjunt de mesures i accions encaminades a la prevenció, l'assistència, la incorporació i la protecció social de les persones afectades tant per l'ús i/o abús de substàncies que podien generar dependència com per altres trastorns addictius.

No obstant això, la dita norma ha patit diverses modificacions per posteriors lleis de la Generalitat. Així, els articles 57 i 58 de la Llei 11/2000, de 28 de desembre, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat, van variar la redacció dels articles 33 i 34 de l'esmentada Llei 3/1997, en el sentit d'adscriure la Comissió Interdepartamental i la Comissió Executiva en matèria de Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, a la Conselleria de Benestar Social. També l'article 46 de la Llei 9/2001, de 27 de desembre, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat, modifica la redacció de l'article 54.1 de la Llei 3/1997 quant a les autoritats competents per a la imposició de sancions en esta matèria i quant a la moneda fixant les sancions en euros.

Igualment, els articles 51 i 52 de la Llei 9/2001, seguint les pautes fixades pro la Llei 46/1998, de 17 de desembre, sobre Introducció de l'Euro, recullen l'obligació que, constituït l'euro com a moneda única de la Unió Europea, totes les normes jurídiques expressen les quanties econòmiques corresponents exclusivament en la dita moneda, afectant per tant a l'article 52 de la Llei 3/1997.

D'altra banda, s'ha publicat la Llei 4/2002, de 18 de juny, de la Generalitat, per la qual s'han operat altres canvis en la Llei 3/1997, tals com l'atenció a les famílies de les persones afectades per algun trastorn addictiu o amb possible dependència; la concessió de pròrrogues a les ajudes econòmiques concedides per la Generalitat per a evitar l'accés a vies irregulars d'obtenció d'ingressos econòmics, condicionades al compliment dels plans terapèutics; el foment dels tractaments amb agonistes; l'elevació als 18 anys de l'edat mínima per a la venda o dispensació de begudes alcohòliques o de tabac, o l'objectiu d'aconseguir major implicació dels mitjans de comunicació públic, amb l'aportació d'espais gratuïts de publicitat.

Com a conseqüència de la situació descrita, la disposició final primera de la Llei 4/2002, habilita el Consell de la Generalitat perquè en el termini d'un any des de la seua entrada en vigor, que es va produir el dia 26 de juny del 2002, data de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, aprobe el text refós de la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, amb l'objectiu últim de recollir en un únic text integrat tots els canvis exposats, finalitat a què obeïx el present Decret Legislatiu.

En virtut d'això, a proposta del conseller de Benestar Social, conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana i després de la deliberació del Consell de la Generalitat en la reunió del dia 1 d'abril de 2003,

DECRETE

Article únic

S'aprova el text refós de la Llei de la Generalitat sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius que s'inserix a continuació com a annex.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposen al present Decret Legislatiu i, en particular, les següents:

Conselleria de Bienestar Social

DECRETO LEGISLATIVO 1/2003, de 1 de abril, del Consell de la Generalitat, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos. [2003/X3892]

La Ley 3/1997, de 16 de junio, de la Generalitat, sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, estableció y reguló un conjunto de medidas y acciones encaminadas a la prevención, asistencia, incorporación y protección social de las personas afectadas tanto por el uso y/o abuso de sustancias que podían generar dependencia como por otros trastornos adictivos.

No obstante, dicha norma ha sufrido diversas modificaciones por posteriores Leyes de la Generalitat. Así, los artículos 57 y 58 de la Ley 11/2000, de 28 de diciembre, de Medidas Fiscales, de Gestión Administrativa y Financiera, y de Organización de la Generalitat, variaron la redacción de los artículos 33 y 34 de la citada Ley 3/1997, en el sentido de adscribir la Comisión Interdepartamental y la Comisión Ejecutiva en materia de Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, a la Conselleria de Bienestar Social. También el artículo 46 de la Ley 9/2001, de 27 de diciembre, de Medidas Fiscales, de Gestión Administrativa y Financiera, y de Organización de la Generalitat, modifica la redacción del artículo 54.1 de la Ley 3/1997 en cuanto a las autoridades competentes para la imposición de sanciones en esta materia y en cuanto a la moneda fijando las sanciones en euros.

Igualmente, los artículos 51 y 52 de la Ley 9/2001, siguiendo las pautas fijadas pro la Ley 46/1998, de 17 de diciembre, sobre Introducción del Euro, recogen la obligación de que, constituido el euro como moneda única de la Unión Europea, todas las normas jurídicas expresen las cuantías económicas correspondientes exclusivamente en dicha moneda, afectando por tanto al artículo 52 de la Ley 3/1997.

Por otro lado, se ha publicado la Ley 4/2002, de 18 de junio, de la Generalitat, por la que se han operado otros cambios en la Ley 3/1997, tales como la atención a las familias de las personas afectadas por algún trastorno adictivo o con posible dependencia; la concesión de prórrogas a las ayudas económicas concedidas por la Generalitat para evitar el acceso a vías irregulares de obtención de ingresos económicos, condicionadas al cumplimiento de los planes terapéuticos; el fomento de los tratamientos con agonistas; la elevación a los 18 años de la edad mínima para la venta o dispensación de bebidas alcohólica o de tabaco, o el objetivo de alcanzar mayor implicación de los medios de comunicación público, con la aportación de espacios gratuitos de publicidad.

Como consecuencia de la situación descrita, la disposición final primera de la Ley 4/2002, habilita al Consell de la Generalitat para que en el plazo de un año desde su entrada en vigor, que se produjo el día 26 de junio de 2002, fecha de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, apruebe el Texto Refundido de la Ley 3/1997, de 16 de junio, de la Generalitat, sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, con el objetivo último de recoger en un único texto integrado todos los cambios expuestos, finalidad a la que obedece el presente Decreto Legislativo.

En su virtud, a propuesta del conseller de Bienestar Social, conforme con el Consejo Jurídico Consultivo de la Comunidad Valenciana y previa deliberación del Consell de la Generalitat en la reunión del día 1 de abril de 2003,

DECRETO

Artículo único

Se aprueba el Texto Refundido de la Ley de la Generalitat sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos que se inserta a continuación como anexo.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Quedan derogadas todas las disposiciones de igual o inferior rango que se opongan al presente Decreto Legislativo y, en particular, las siguientes:

1. La Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.

2. La Llei 4/2002, de 18 de juny, de la Generalitat, per la qual es modifica la Llei 3/1997, de 16 de juny, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.

3. Els articles 57 i 58 de la Llei 11/2000, de 28 de desembre, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat.

4. L'article 46 de la Llei 9/2001, de 27 de desembre, de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera, i d'Organització de la Generalitat.

DISPOSICIÓ FINAL

El present decret legislatiu i el text refós que aprova entraran en vigor al endemà de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 1 d'abril de 2003

El president de la Generalitat Valenciana,
JOSÉ LUIS OLIVAS MARTÍNEZ.

El conseller de Benestar Social,
RAFAEL BLASCO CASTANY

ANNEX

*Text refós de la llei sobre drogodependències
i altres trastorns addictius*

TÍTOL PRELIMINAR Disposicions generals

Article 1. Objecte de la llei

1. La present llei té com a objecte establir i regular, en el marc de les competències que estatutàriament corresponen a la Generalitat i dins del seu àmbit territorial, un conjunt de mesures i accions encaminades a la prevenció, l'assistència, la incorporació i la protecció social de les persones afectades tant per l'ús i/o abús de substàncies que puguen generar dependència com per altres trastorns addictius.

2. Igualment és objecte d'esta llei definir i fomentar accions que protegissen a terceres persones, en especial a les famílies dels qui patixen algun tipus de trastorn addictiu, del dany produït per estes patologies o dels problemes relacionats amb l'ús de drogues.

3. Les disposicions contingudes en la present llei seran d'aplicació a les diferents actuacions, tant individuals com col·lectives, ja siguen de titularitat pública o privada, que en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius es desenrotllen en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.

Article 2. Definicions

1. Als efectes d'esta llei, es considerarà com a droga tota substància que, introduïda en un organisme viu, pot modificar una o més de les funcions d'este, sent capaç de generar dependència, provocar canvis en la conducta i efectes nocius per a la salut i el benestar social. Tenen tal consideració:

- a) Les begudes alcohòliques.
- b) El tabac.

c) Les substàncies estupefaents i psicotròpiques sotmeses a control de conformitat amb el que establix les normes nacionals i convenis internacionals subscrits per l'estat espanyol.

d) Determinats productes d'ús industrial o divers, com els inhalants i colas, que poden produir els efectes i conseqüències descrits en l'apartat primer d'este article.

e) Qualsevol altra substància, no inclosa en els apartats anteriors, que complira la definició establida en l'apartat primer d'este article.

1. La Ley 3/1997, de 16 de junio, de la Generalitat, sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos.

2. La Ley 4/2002, de 18 de junio, de la Generalitat, por la que se modifica la Ley 3/1997, de 16 de junio, sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos.

3. Los artículos 57 y 58 de la Ley 11/2000, de 28 de diciembre, de Medidas Fiscales, de Gestión Administrativa y Financiera, y de Organización de la Generalitat.

4. El artículo 46 de la Ley 9/2001, de 27 de diciembre, de Medidas Fiscales, de Gestión Administrativa y Financiera, y de Organización de la Generalitat.

DISPOSICIÓN FINAL

El presente decreto legislativo y el texto refundido que aprueba entrarán en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Valencia, 1 de abril de 2003

El presidente de la Generalitat,
JOSÉ LUIS OLIVAS MARTÍNEZ

El conseller de Bienestar Social,
RAFAEL BLASCO CASTANY

ANEXO

*Texto refundido de la ley sobre drogodependencias
y otros trastornos adictivos*

TÍTULO PRELIMINAR Disposiciones generales

Artículo 1. Objeto de la ley

1. La presente ley tiene por objeto establecer y regular, en el marco de las competencias que estatutariamente corresponden a la Generalitat y dentro de su ámbito territorial, un conjunto de medidas y acciones encaminadas a la prevención, asistencia, incorporación y protección social de las personas afectadas tanto por el uso y/o abuso de sustancias que puedan generar dependencia como por otros trastornos adictivos.

2. Igualmente es objeto de esta ley definir y fomentar acciones que protejan a terceras personas, en especial, a las familias de quienes padecen algún tipo de trastorno adictivo, del daño producido por estas patologías o de los problemas relacionados con el uso de drogas.

3. Las disposiciones contenidas en la presente ley serán de aplicación a las diferentes actuaciones, tanto individuales como colectivas, ya sean de titularidad pública o privada, que en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos se desarrollen en el ámbito territorial de la Comunidad Valenciana.

Artículo 2. Definiciones

1. A los efectos de esta ley, se considerará como droga toda sustancia que, introducida en un organismo vivo, puede modificar una o más de las funciones de éste, siendo capaz de generar dependencia, provocar cambios en la conducta y efectos nocivos para la salud y el bienestar social. Tienen tal consideración:

- a) Las bebidas alcohólicas.
- b) El tabaco.

c) Las sustancias estupefacientes y psicotrópicas sometidas a control de conformidad con lo establecido en las normas nacionales y convenios internacionales suscritos por el Estado Español.

d) Determinados productos de uso industrial o vario, como los inhalantes y colas, que pueden producir los efectos y consecuencias descritas en el apartado primero de este artículo.

e) Cualquier otra sustancia, no incluida en los apartados anteriores, que cumpliera la definición establecida en el apartado primero de este artículo.

2. En el marc d'esta llei s'entén per:

a) Trastorn addictiu: patró desadaptatiu de comportament que provoca una dependència psíquica, física o d'estos dos tipus, a una substància o conducta determinada, repercutint negativament en les esferes psicològica, física i/o social de la persona i el seu entorn.

b) Drogodependència: trastorn addictiu definit com aquell estat psíquic, i a vegades físic i social, causat per l'acció recíproca entre un organisme viu i una droga, que es caracteritza per modificacions en el comportament i per altres reaccions que comprenen sempre un impuls irreprimitible per consumir una droga en forma continuada o periòdica, a fi d'experimentar els seus efectes psíquics i/o físics i, a vegades, per a evitar el malestar produït per la seua privació.

c) Desintoxicació: procés terapèutic orientat a la interrupció de la intoxicació produïda per una substància exògena a l'organisme.

d) Deshabitució: procés orientat a l'aprenentatge d'estratègies terapèutiques que permeten al drogodependent enfrontar-se als factors de risc associats al consum de drogues, amb l'objectiu final d'eliminar-ne la dependència.

e) Rehabilitació: procés de recuperació dels aspectes de comportament individuals en la societat.

f) Inserció/reinserció: progressiva integració de la persona en el medi familiar i social que li permeta portar una vida responsable i autònoma, sense dependència de drogues.

g) Prevenció: conjunt divers d'actuacions encaminades a eliminar o modificar els factors de risc associats al consum de drogues, o a altres conductes addictives, amb la finalitat d'evitar que estes es produïsqen, es retarde el seu inici, o bé que no es convertisquen en un problema per a la persona o el seu entorn social.

3. En l'àmbit d'esta llei es consideren drogues institucionalitzades o socialment acceptades aquelles que poden ser adquirides i consumides legalment, sent les principals les begudes alcohòliques, el tabac i els psicofàrmacs.

4. Entra, així mateix, en l'àmbit d'aplicació d'esta llei, l'atenció integral de les persones amb altres trastorns addictius, encara que no tinguen el seu origen en l'ús i/o abús en el consum de les substàncies definides en l'apartat primer d'este article, tot considerant-se el joc patològic com el principal trastorn addictiu no produït per drogues.

Article 3. Principis rectors

Les actuacions que en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius es desenrotllen a la Comunitat Valenciana respondran als següents principis rectors:

1. La responsabilitat pública i la coordinació institucional d'actuacions, basada en els principis de descentralització, responsabilitat i autonomia en la gestió dels programes i servicis, així com la participació activa de la comunitat i dels propis afectats i afectades en el disseny de les polítiques d'actuació.

2. La promoció activa d'hàbits de vida saludables i d'una cultura de salut que incloga el rebuig del consum de drogues, així com la solidaritat i la tolerància, el suport i l'assistència amb les persones amb problemes de drogodependència.

3. La consideració, a tots els efectes, de les drogodependències i altres trastorns addictius com a malalties comunes amb repercussions en les esferes biològica, psicològica, social de la persona.

4. La consideració prioritària de les polítiques i les actuacions preventives en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius.

5. L'establiment de criteris d'eficàcia, d'eficiència i d'avaluació contínua de resultats de les actuacions i programes que es desenrotllen en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius.

6. La integració normalitzada d'actuacions en matèria de drogodependències en els Sistemes Educatiu, Sanitari i de Servicis Socials de la Comunitat Valenciana.

7. La consideració de la prevenció, de l'assistència i de la integració de les persones drogodependents com un procés unitari i continuat, per mitjà de la coordinació de diferents actuacions sectorials.

2. En el marco de esta ley se entiende por:

a) Trastorno adictivo: patrón desadaptativo de comportamiento que provoca una dependencia psíquica, física o de ambos tipos, a una sustancia o conducta determinada, repercutiendo negativamente en las esferas psicológica, física y/o social de la persona y su entorno.

b) Drogodependencia: trastorno adictivo definido como aquel estado psíquico, y a veces físico y social, causado por la acción recíproca entre un organismo vivo y una droga, que se caracteriza por modificaciones en el comportamiento y por otras reacciones que comprenden siempre un impulso irreprimitible por consumir una droga en forma continuada o periódica, a fin de experimentar sus efectos psíquicos y/o físicos y, a veces, para evitar el malestar producido por su privación.

c) Desintoxicación: proceso terapéutico orientado a la interrupción de la intoxicación producida por una sustancia exógena al organismo.

d) Deshabitución: proceso orientado al aprendizaje de estrategias terapéuticas que permitan al drogodependiente enfrentarse a los factores de riesgo asociados al consumo de drogas, con el objetivo final de eliminar su dependencia de las mismas.

e) Rehabilitación: proceso de recuperación de los aspectos de comportamiento individuales en la sociedad.

f) Inserción/reinserción: progresiva integración de la persona en el medio familiar y social que le permita llevar una vida responsable y autónoma, sin dependencia de drogas.

g) Prevención: conjunto diverso de actuaciones encaminadas a eliminar o modificar los factores de riesgo asociados al consumo de drogas, o a otras conductas adictivas, con la finalidad de evitar que éstas se produzcan, se retrase su inicio, o bien que no se conviertan en un problema para la persona o su entorno social.

3. En el ámbito de esta ley se consideran drogas institucionalizadas o socialmente aceptadas aquellas que pueden ser adquiridas y consumidas legalmente, siendo las principales las bebidas alcohólicas, el tabaco y los psicofármacos.

4. Entra, asimismo, en el ámbito de aplicación de esta Ley, la atención integral de las personas con otros trastornos adictivos, aun cuando no tengan su origen en el uso y/o abuso en el consumo de las sustancias definidas en el apartado primero de este artículo, considerándose el juego patológico como el principal trastorno adictivo no producido por drogas.

Artículo 3. Principios rectores

Las actuaciones que en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos se desarrollen en la Comunidad Valenciana responderán a los siguientes principios rectores:

1. La responsabilidad pública y la coordinación institucional de actuaciones, basada en los principios de descentralización, responsabilidad y autonomía en la gestión de los programas y servicios, así como la participación activa de la comunidad y de los propios afectados y afectadas en el diseño de las políticas de actuación.

2. La promoción activa de hábitos de vida saludables y de una cultura de salud que incluya el rechazo del consumo de drogas, así como la solidaridad y la tolerancia, apoyo y asistencia con las personas con problemas de drogodependencia.

3. La consideración, a todos los efectos, de las drogodependencias y otros trastornos adictivos como enfermedades comunes con repercusiones en las esferas biológica, psicológica, social de la persona.

4. La consideración prioritaria de las políticas y las actuaciones preventivas en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos.

5. El establecimiento de criterios de eficacia, eficiencia y evaluación continua de resultados de las actuaciones y programas que se desarrollen en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos.

6. La integración normalizada de actuaciones en materia de drogodependencias en los Sistemas Educativo, Sanitario y de Servicios Sociales de la Comunidad Valenciana.

7. La consideración de la prevención, asistencia e integración de las personas drogodependientes como un proceso unitario y continuado, mediante la coordinación de diferentes actuaciones sectoriales.

TÍTOL I
De la reducció de la demanda a través
de mesures preventives

CAPÍTOL I
De la Prevenció de les Drogodependències
i d'altres Trastorns Addictius

Article 4. Mesures preventives generals

1. Correspon a les administracions públiques, en els seus respectius àmbits de competències, desenrotllar, promoure, recolzar, fomentar, coordinar, controlar i avaluar els programes i les actuacions tendents a:

a) Informar científicament a la població en general sobre les substàncies i les conductes que poden generar dependència, així com dels seus efectes i de les conseqüències derivades del seu ús i/o abús.

b) Educar per a la salut i formar a professionals en este camp.

c) Modificar les actituds i els comportaments de la població en general respecte a les drogodependències, tot generant una consciència social solidària i participativa.

d) Intervindre sobre els factors de risc individuals, familiars i socials associats al consum de drogues o a conductes addictives.

e) Eliminar o, en tot cas, limitar la presència, la promoció i la venda de drogues en l'entorn social.

f) Educació de les persones consumidores i suport al treball de les organitzacions d'usuaris o d'usuàries i de consumidors o de consumidores, implicant-los també en este àmbit.

2. El conjunt d'estes mesures es dirigirà preferentment a la població menor de díhuit anys i a aquells grups de població on la prevalència dels trastorns addictius, o la seua potencial perillositat per a la salut o la vida de terceres persones, siguen més elevades.

Article 5. Informació

1. La Conselleria corresponent en matèria de Benestar Social a través dels sistemes d'informació i de vigilància epidemiològica, coneixerà i informarà de la demanda assistencial, les urgències hospitalàries, la morbiditat, la patologia associada i la mortalitat originades per l'ús i/o abús de substàncies que generen dependència. Així mateix s'informarà a tota la població, a través de totes les estructures assistencials sociosanitàries de la creació de les Unitats de Conductes Addictives com a centres especialitzats d'assistència a drogodependències i altres trastorns addictius.

2. Les conselleries corresponents en matèria de Benestar Social i de Sanitat determinaran, conjuntament, la creació i la ubicació de servicis d'informació, de divulgació i de documentació, integrats en les xarxes assistencials, centres educatius i centres d'informació relacionats amb la Conselleria de Cultura i Educació, que faciliten assessorament i orientació sobre la prevenció i el tractament de les drogodependències i altres trastorns addictius.

3. L'administració laboral, a través dels gabinets de Seguretat i Higiene en el Treball, realitzarà activitats informatives i formatives relatives als efectes del consum de drogues i altres conductes que generen addicció, destinades als treballadors o treballadores, representants sindicals i empresaris o empresàries. Estes activitats es dirigiran preferentment a sectors de producció amb alta prevalència en el consum de drogues i altres comportaments potencialment addictius, així com a altres en què el seu ús pugua suposar un perill per a la salut o la vida de terceres persones.

4. Per a la difusió de campanyes informatives i de prevenció, l'ens públic Ràdio Televisió Valenciana posarà a disposició de la conselleria titular de les competències en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, espais gratuïts de publicitat, amb un màxim del 5% del temps dedicat a la publicitat en cada una de les franques horàries elegides per la pròpia conselleria i durant tot el temps que duren les campanyes.

TÍTULO I
De la reducción de la demanda a través
de medidas preventivas

CAPÍTULO I
De la prevención de las Drogodependencias
y de otros Trastornos Adictivos

Artículo 4. Medidas preventivas generales

1. Corresponde a las Administraciones Públicas, en sus respectivos ámbitos de competencias, desarrollar, promover, apoyar, fomentar, coordinar, controlar y evaluar los programas y actuaciones tendentes a:

a) Informar científicamente a la población en general sobre las sustancias y conductas que pueden generar dependencia, así como de sus efectos y de las consecuencias derivadas del uso y/o abuso de las mismas.

b) Educar para la salud y formar a profesionales en este campo.

c) Modificar las actitudes y comportamientos de la población en general respecto a las drogodependencias, generando una conciencia social solidaria y participativa.

d) Intervenir sobre los factores de riesgo individuales, familiares y sociales asociados al consumo de drogas o a conductas adictivas.

e) Eliminar o, en todo caso, limitar la presencia, promoción y venta de drogas en el entorno social.

f) Educación de las personas consumidoras y apoyo al trabajo de las organizaciones de usuarios o usuarias y consumidores o consumidoras, implicándolos también en este ámbito.

2. El conjunto de estas medidas se dirigirá preferentemente a la población menor de dieciocho años y a aquellos grupos de población donde la prevalencia de los trastornos adictivos, o su potencial peligrosidad para la salud o la vida de terceras personas, sean más elevadas.

Artículo 5. Información

1. La Conselleria correspondiente en materia de Bienestar Social a través de los sistemas de información y vigilancia epidemiológica, conocerá e informará de la demanda asistencial, las urgencias hospitalarias, la morbilidad, la patologia asociada y la mortalidad originadas por el uso y/o abuso de sustancias que generan dependencia. Así mismo se informará a toda la población, a través de todas las estructuras asistenciales socio-sanitarias de la creación de las Unidades de Conductas Adictivas como centros especializados de asistencia a drogodependencias y otros trastornos adictivos.

2. Las Consellerias correspondientes en materia de Bienestar Social y de Sanidad determinarán, conjuntamente, la creación y ubicación de servicios de información, divulgación y documentación, integrados en las redes asistenciales, centros educativos y centros de información relacionados con la Conselleria de Cultura y Educación, que faciliten asesoramiento y orientación sobre la prevención y el tratamiento de las drogodependencias y otros trastornos adictivos.

3. La Administración Laboral, a través de los Gabinetes de Seguridad e Higiene en el Trabajo, realizará actividades informativas y formativas relativas a los efectos del consumo de drogas y otras conductas que generen adicción, destinadas a los trabajadores o trabajadoras, representantes sindicales y empresarios o empresarias. Estas actividades se dirigirán preferentemente a sectores de producción con alta prevalencia en el consumo de drogas y otros comportamientos potencialmente adictivos, así como a otros en los que su uso pueda suponer un peligro para la salud o la vida de terceras personas.

4. Para la difusión de campañas informativas y de prevención el Ente Público Radio Televisión Valenciana pondrá a disposición de la Conselleria titular de las competencias en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, espacios gratuitos de publicidad, con un máximo del 5% del tiempo dedicado a la publicidad en cada una de las franjas horarias elegidas por la propia Conselleria y durante todo el tiempo que duren las campañas.

Article 6. Intervenció urbanística

La Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transport, en col·laboració amb les corporacions locals, vetlarà per un desenvolupament urbà equilibrat, basat en els criteris de solidaritat, d'igualtat i de racionalitat, com a factor de superació de les causes que incidixen en l'aparició de les drogodependències, contribuint a l'eliminació dels focus de marginalitat i a la regeneració del teixit urbà i social.

CAPÍTOL II*De la prevenció escolar i comunitària de les drogodependències d'altres trastorns addictius***Article 7. Educació per a la salut i formació pregraduada**

1. La Conselleria de Cultura i Educació, en col·laboració amb la de Sanitat, es responsabilitzarà de la introducció d'un programa «d'Educació per a la Salut» en l'àmbit de la comunitat escolar, així com de l'aplicació dels programes formatius en els termes prevists en la Llei 1/1994, de 28 de març, de la Generalitat, de Salut Escolar.

2. Els programes «d'Educació per a la Salut», als que es referix l'apartat anterior, hauran d'incloure continguts específics sobre la prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius, adequats al cicle escolar en el qual es desenvolupen.

3. El Consell de la Generalitat, en col·laboració amb les universitats valencianes, adoptarà les mesures oportunes per a la incorporació, en els programes d'estudis universitaris, de l'educació per a la salut i de tots els continguts necessaris per a l'augment i la millora de l'adequada formació d'universitaris i d'universitàries en els diferents aspectes de les drogodependències i altres trastorns addictius i per a la formació d'especialistes en esta matèria que els capacite per a l'exercici de la professió.

Article 8. Intervenció social

1. En els termes establits en la legislació vigent en matèria de Servicis Socials, les actuacions que estos dirigisquen a la prevenció de les drogodependències es consideraran com a àrees d'actuació preferent i hauran de ser potenciades dins dels programes de Servicis Socials Generals i Especialitzats. En este sentit, les administracions públiques prioritzaran la prevenció comunitària de les drogodependències i altres trastorns addictius en l'àmbit comunitari.

2. La Conselleria corresponent en matèria de Benestar Social impulsarà una política global preventiva que, per mitjà d'actuacions sectorials coordinades de la comunitat i les administracions públiques, incidisquen sobre els factors socials, educatius, culturals, sanitaris i econòmics afavoridors del consum de drogues i del desenvolupament d'altres trastorns addictius en la societat.

3. Sent el fracàs escolar i les carències d'alternatives laborals factors que predisposen al consum de drogues i a l'aparició d'altres trastorns addictius, es promocionarà entre la joventut alternatives de formació professional, primera ocupació, autoocupació i promoció empresarial.

4. Les administracions públiques potenciaran una política global d'alternatives al consum de drogues i al desenvolupament d'altres conductes potencialment addictives, com a factor determinant que afecta a la superació de totes les causes que incidixen en l'aparició de les drogodependències. A l'efecte, s'impulsaran servicis socioculturals, activitats d'oci i temps lliure i es promocionarà l'esport.

TÍTOL II**De l'assistència i Inserció Social****CAPÍTOL I***Mesures Generals***Article 9. Mesures generals**

El model d'intervenció en drogodependències i altres trastorns addictius a la Comunitat Valenciana es fonamentarà en les següents mesures generals:

Artículo 6. Intervención urbanística

La Conselleria de Obras Públicas, Urbanismo y Transporte, en colaboración con las Corporaciones Locales, velará por un desarrollo urbano equilibrado, basado en los criterios de solidaridad, igualdad y racionalidad, como factor de superación de las causas que inciden en la aparición de las drogodependencias, contribuyendo a la eliminación de los focos de marginalidad y a la regeneración del tejido urbano y social.

CAPÍTULO II*De la prevención escolar y comunitaria de las drogodependencias y de otros trastornos adictivos***Artículo 7. Educación para la salud y formación pregraduada**

1. La Conselleria de Cultura y Educación, en colaboración con la de Sanidad, se responsabilizará de la introducción de un programa de «Educación para la Salud» en el ámbito de la comunidad escolar, así como de la aplicación de los programas formativos en los términos previstos en la Ley 1/1994, de 28 de marzo, de la Generalitat, de Salud Escolar.

2. Los programas de «Educación para la Salud», a los que se refiere el apartado anterior, deberán incluir contenidos específicos sobre la prevención de las drogodependencias y otros trastornos adictivos, adecuados al ciclo escolar en el que se desarrollen.

3. El Consell de la Generalitat, en colaboración con las Universidades Valencianas, adoptará las medidas oportunas para la incorporación, en los programas de estudios universitarios, de la educación para la salud y de todos los contenidos necesarios para el aumento y mejora de la adecuada formación de universitarios y universitarias en los distintos aspectos de las drogodependencias y otros trastornos adictivos y para la formación de especialistas en esta materia que les capacite para el ejercicio de la profesión.

Artículo 8. Intervención social

1. En los términos establecidos en la legislación vigente en materia de Servicios Sociales, las actuaciones que éstos dirijan a la prevención de las drogodependencias se considerarán como áreas de actuación preferente y deberán ser potenciadas dentro de los programas de Servicios Sociales Generales y Especializados. En este sentido, las Administraciones Públicas priorizarán la prevención comunitaria de las drogodependencias y otros trastornos adictivos en el ámbito comunitario.

2. La Conselleria correspondiente en materia de Bienestar Social impulsará una política global preventiva que, mediante actuaciones sectoriales coordinadas de la Comunidad y las Administraciones Públicas, incidan sobre los factores sociales, educativos, culturales, sanitarios y económicos favorecedores del consumo de drogas y del desarrollo de otros trastornos adictivos en la sociedad.

3. Siendo el fracaso escolar y las carencias de alternativas laborales factores que predisponen al consumo de drogas y a la aparición de otros trastornos adictivos, se promocionará entre la juventud alternativas de formación profesional, primer empleo, autoempleo y promoción empresarial.

4. Las Administraciones Públicas potenciarán una política global de alternativas al consumo de drogas y al desarrollo de otras conductas potencialmente adictivas, como factor determinante que afecta a la superación de cuantas causas inciden en la aparición de las drogodependencias. A tal efecto, se impulsarán servicios socioculturales, actividades de ocio y tiempo libre y se promocionará el deporte.

TÍTULO II**De la Asistencia e Inserción Social****CAPÍTULO I***Medidas Generales***Artículo 9. Medidas generales**

El modelo de intervención en drogodependencias y otros trastornos adictivos en la Comunidad Valenciana se fundamentará en las siguientes medidas generales:

1. L'oferta terapèutica per a l'atenció a les persones drogodependents i amb altres trastorns addictius haurà de ser accessible i diversificada, professionalitzada i de caràcter interdisciplinari, integrada en el medi més pròxim de l'hàbitat de la persona i del seu entorn sociofamiliar, l'ordenació territorial del qual garantisca l'homogeneïtat dels recursos en una xarxa única que proporcione cobertura assistencial a tota la població de la Comunitat Valenciana.

2. Garantir l'assistència sanitària i social a les persones afectades pels problemes derivats del consum de drogues i d'altres trastorns addictius, en condicions d'equitat amb altres malalties, assegurant, en tot cas, la qualitat i l'eficiència dels diferents servicis i programes integrats en la xarxa pública assistencial del Servei Valencià de Salut i de Servicis Socials. Tots els recursos públics d'assistència i d'inserció social de les persones addictes estaran integrats en les xarxes assistencials generals.

3. Assegurar la integració orgànica i funcional dels recursos públics existents. Els recursos privats degudament acreditats completaran, quan les necessitats assistencials així ho requerisquen, l'oferta pública existent. En cap cas, els recursos d'assistència i d'inserció social de les persones addictes formaran una xarxa pròpia i separada de les xarxes assistencials generals.

4. Estimular la demanda assistencial i el contacte de les persones drogodependents, i d'aquelles que patisquen altres trastorns addictius, amb els dispositius assistencials del sistema, garantint l'accés lliure i gratuït a les seues prestacions.

5. Impulsar els programes d'inserció social com a objectiu final del procés assistencial, potenciant la connexió dels programes assistencials amb els de reinserció social.

6. Potenciar una cultura social afavoridora de la solidaritat i de la col·laboració de la comunitat en l'assistència i la integració social de les persones drogodependents, i que incloga un rebuig al consum de drogues.

7. Informar dels aspectes desenvolupats pel vigent Codi Penal a les persones afectades per una drogodependència o altres trastorns addictius.

CAPÍTOL II

De l'assistència sanitària

Article 10. Principis bàsics

1. Les persones drogodependents o que patisquen altres trastorns addictius, en la seua consideració de malalts i de malaltes, disfruten de tots els drets reconeguts en l'ordenament jurídic vigent per als usuaris i usuàries dels servicis sanitaris i socials de la Comunitat Valenciana.

2. En particular, en l'atenció a estos malalts i malaltes es respectaran els següents drets:

- a) A la informació sobre els servicis a què pot accedir, així com els requisits i les exigències que planteja el seu tractament.
- b) A la confidencialitat.
- c) A la lliure elecció entre l'oferta terapèutica existent.
- d) A la informació completa i gratuïta sobre el procés de tractament que està seguint.
- e) A la voluntarietat per a iniciar i cessar el tractament, excepte en els casos assenyalats en la legislació vigent.

Article 11. Mesures assistencials

1. Als efectes assistencials, la dependència a l'alcohol està considerada com a malaltia comuna, sent el trastorn addictiu amb major prevalència a la Comunitat Valenciana i, en este sentit, la Generalitat vetlarà perquè les persones amb esta patologia reben l'atenció i l'assistència social degudes.

2. Les prestacions mèdicoassistencials a les persones drogodependents i amb altres trastorns addictius es realitzaran per les Unitats de Conductes Addictives, l'organització i el funcionament de les quals es determinarà reglamentàriament. Estos dispositius s'integraran en el Servei Valencià de Salut, plenament normalit-

1. La oferta terapèutica para la atención a las personas drogodependientes y con otros trastornos adictivos deberá ser accesible y diversificada, profesionalizada y de carácter interdisciplinario, integrada en el medio más próximo del hábitat de la persona y de su entorno sociofamiliar, cuya ordenación territorial garantice la homogeneidad de los recursos en una red única que proporcione cobertura asistencial a toda la población de la Comunidad Valenciana.

2. Garantizar la asistencia sanitaria y social a las personas afectadas por los problemas derivados del consumo de drogas y de otros trastornos adictivos, en condiciones de equidad con otras enfermedades, asegurando, en todo caso, la calidad y eficiencia de los diferentes servicios y programas integrados en la Red Pública Asistencial del Servicio Valenciano de Salud y de Servicios Sociales. Todos los recursos públicos de asistencia e inserción social de las personas adictas estarán integrados en las redes asistenciales generales.

3. Asegurar la integración orgánica y funcional de los recursos públicos existentes. Los recursos privados debidamente acreditados completarán, cuando las necesidades asistenciales así lo requieran, la oferta pública existente. En ningún caso, los recursos de asistencia e inserción social de las personas adictas formarán una red propia y separada de las redes asistenciales generales.

4. Estimular la demanda asistencial y el contacto de las personas drogodependientes, y de aquellas que padezcan otros trastornos adictivos, con los dispositivos asistenciales del sistema, garantizando el acceso libre y gratuito a sus prestaciones.

5. Impulsar los programas de inserción social como objetivo final del proceso asistencial, potenciando la conexión de los programas asistenciales con los de reinserción social.

6. Potenciar una cultura social favorecedora de la solidaridad y colaboración de la comunidad en la asistencia e integración social de las personas drogodependientes, y que incluya un rechazo al consumo de drogas.

7. Informar de los aspectos desarrollados por el vigente Código Penal a las personas afectadas por una drogodependencia u otros trastornos adictivos.

CAPÍTULO II

De la Asistencia Sanitaria

Artículo 10. Principios básicos

1. Las personas drogodependientes o que padezcan otros trastornos adictivos, en su consideración de enfermos y enfermas, disfrutan de todos los derechos reconocidos en el ordenamiento jurídico vigente para los usuarios y usuarias de los servicios sanitarios y sociales de la Comunidad Valenciana.

2. En particular, en la atención a estos enfermos y enfermas se respetarán los siguientes derechos:

- a) A la información sobre los servicios a los que puede acceder, así como los requisitos y exigencias que plantea su tratamiento.
- b) A la confidencialidad.
- c) A la libre elección entre la oferta terapéutica existente.
- d) A la información completa y gratuita sobre el proceso de tratamiento que está siguiendo.
- e) A la voluntariedad para iniciar y cesar el tratamiento, excepto en los casos señalados en la legislación vigente.

Artículo 11. Medidas asistenciales

1. A los efectos asistenciales, la dependencia al alcohol está considerada como enfermedad común, siendo el trastorno adictivo con mayor prevalencia en la Comunidad Valenciana y, en este sentido, la Generalitat velará para que las personas con esta patología reciban la atención y asistencia social debidas.

2. Las prestaciones médico-asistenciales a las personas drogodependientes y con otros trastornos adictivos se realizarán por las Unidades de Conductas Adictivas, cuya organización y funcionamiento se determinará reglamentariamente. Estos dispositivos se integrarán en el Servicio Valenciano de Salud, plenamente normali-

zats dins de l'estructura d'este i coordinats amb els altres recursos sanitaris de l'Àrea de Salut corresponent.

3. D'acord amb el que disposa reglamentàriament, els hospitals generals i especialitzats de la Comunitat Valenciana que es determinen, del sector públic o vinculats a este per mitjà de concert o conveni, disposaran d'unitats d'ingrés o llits per a la desintoxicació de persones malaltes alcohòliques i altres tipus de drogodependents.

4. El tractament de les persones malaltes alcohòliques i de les drogodependents podrà realitzar-se en règim d'ingrés hospitalari o amb caràcter ambulatori.

5. Es potenciarà la realització de programes encaminats a la reducció de danys i la millora de les condicions generals de la salut de la persona drogodependent, tot incloent de manera prioritària activitats d'educació sanitària, d'assessorament i de suport psicològic a persones usuàries de drogues infectades per VIH o malaltes de la SIDA i als seus familiars.

6. Es promourà la creació de programes específics dirigits a la població drogodependent d'alta cronicitat i màxim risc sanitari. Estos programes inclouran l'accessibilitat a tractaments amb substitutius opiàtics o altres fàrmacs que hagen demostrat la seua eficàcia clínica d'aquells casos que puguen beneficiar-se d'este tipus de teràpia.

7. En aquells casos en què les accions previstes en l'apartat anterior no obtingueren efectes positius per al pacient, la Generalitat, per mitjà de recursos assistencials propis, fomentarà l'ús compassiu de medicaments agonistes, tot incloent les pròpies substàncies que hagueren generat l'addicció, en les condicions i amb les garanties previstes en l'article 23 del Reial Decret 561/1993, de 16 d'abril, pel qual s'establixen els requisits per a la realització d'assajos clínics amb medicaments. Per a això serà imprescindible que existisca evidència científica de la seua utilitat terapèutica, constatada pels organismes internacionals competents, i assajos clínics favorables realitzats en mostres espanyoles, així com les altres autoritzacions que foren preceptives.

Article 12. Àmbit judicial i penitenciari

La Generalitat:

a) Facilitarà els mitjans humans i materials per a la realització de programes d'educació sanitària i atenció a reclusos i recluses drogodependents, en col·laboració amb l'administració penitenciària.

b) Proporcionarà, a través dels recursos públics o privats acreditats, alternatives suficients per a les demandes de compliment de mesures de seguretat, remissió condicionada de pena o compliment de pena en centre terapèutic formulades per l'administració de justícia.

c) Impulsarà programes d'assistència, mèdica, jurídica i social, a les persones drogodependents detingudes, en col·laboració amb l'administració de justícia.

d) Facilitarà adequada informació als familiars sobre els problemes judicials de les persones drogodependents.

Article 13. Àmbit laboral

1. Les actuacions que en matèria de drogodependències es desenvolupen en l'àmbit laboral es consideraran com un factor que millora la salut pública i la qualitat de vida dels treballadors i treballadores, i incrementa, al seu torn, la productivitat de les empreses.

2. La Generalitat impulsarà la realització de programes de prevenció i d'assistència de treballadors amb problemes de consum de drogues, especialment de l'alcohol i del tabac, així com amb altres tipus de trastorns addictius. En el disseny, execució i avaluació d'estos programes hauran de participar, de manera prioritària, els sindicats, les organitzacions empresarials i els servicis de prevenció, així com els consells de Salut Laboral en les empreses i en les institucions.

3. La Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació potenciarà els acords entre organitzacions empresarials i sindicats encaminats

zados dentro de la estructura de éste y coordinados con los demás recursos sanitarios del Área de Salud correspondiente.

3. De conformidad con lo dispuesto reglamentariamente, los hospitales generales y especializados de la Comunidad Valenciana que se determinen, del sector público o vinculados a éste mediante concierto o Convenio, dispondrán de unidades de ingreso o camas para la desintoxicación de personas enfermas alcohólicas y otros tipos de drogodependientes.

4. El tratamiento de las personas enfermas alcohólicas y de las drogodependientes podrá realizarse en régimen de ingreso hospitalario o con carácter ambulatorio.

5. Se potenciará la realización de programas encaminados a la reducción de daños y la mejora de las condiciones generales de la salud de la persona drogodependiente, incluyendo de manera prioritaria actividades de educación sanitaria, asesoramiento y apoyo psicológico a personas usuarias de drogas infectadas por VIH o enfermas del SIDA y a sus familiares.

6. Se promoverá la creación de programas específicos dirigidos a la población drogodependiente de alta cronicidad y máximo riesgo sanitario. Estos programas incluirán la accesibilidad a tratamientos con sustitutivos opiáceos u otros fármacos que hayan demostrado su eficacia clínica de aquellos casos que puedan beneficiarse de este tipo de terapia.

7. En aquellos casos en los que las acciones previstas en el apartado anterior no obtuvieran efectos positivos para el paciente, la Generalitat, mediante recursos asistenciales propios, fomentarà el uso compasivo de medicamentos agonistas, incluyendo las propias sustancias que hubiesen generado la adicción, en las condiciones y con las garantías previstas en el artículo 23 del Real Decreto 561/1993, de 16 de abril, por el que se establecen los requisitos para la realización de ensayos clínicos con medicamentos. Para ello será imprescindible que exista evidencia científica de su utilidad terapéutica, constatada por los organismos internacionales competentes, y ensayos clínicos favorables realizados en muestras españolas, así como las demás autorizaciones que fuesen preceptivas.

Artículo 12. Ámbito judicial y penitenciario

La Generalitat:

a) Facilitará los medios humanos y materiales para la realización de programas de educación sanitaria y atención a reclusos y reclusas drogodependientes, en colaboración con la administración Penitenciaria.

b) Proporcionará, a través de los recursos públicos o privados acreditados, alternativas suficientes para las demandas de cumplimiento de medidas de seguridad, remisión condicionada de pena o cumplimiento de pena en centro terapéutico formuladas por la administración de Justicia.

c) Impulsará programas de asistencia, médica, jurídica y social, a las personas drogodependientes detenidas, en colaboración con la administración de Justicia.

d) Facilitará adecuada información a los familiares sobre los problemas judiciales de las personas drogodependientes.

Artículo 13. Ámbito laboral

1. Las actuaciones que en materia de drogodependencias se desarrollen en el ámbito laboral se considerarán como un factor que mejora la salud pública y la calidad de vida de los trabajadores y trabajadoras, e incrementa, a su vez, la productividad de las empresas.

2. La Generalitat impulsarà la realización de programas de prevención y asistencia de trabajadores con problemas de consumo de drogas, especialmente del alcohol y del tabaco, así como con otros tipos de trastornos adictivos. En el diseño, ejecución y evaluación de estos programas deberán participar, de manera prioritaria, los Sindicatos, Organizaciones Empresariales y Servicios de Prevención, así como los Consejos de Salud Laboral en las empresas e instituciones.

3. La Conselleria de Economía, Hacienda y Empleo potenciarà los acuerdos entre organizaciones empresariales y sindicatos enca-

a la reserva de lloc de treball dels treballadors i treballadores drogodependents durant el seu procés de recuperació, i al desistiment de l'exercici de les potestats disciplinàries que reconeix la legislació laboral en els casos de problemes derivats de l'abús de drogues.

CAPÍTOL III De la Inserció Social

Article 14. De la inserció social

1. Els Serveis Socials, d'acord amb el que estableix la legislació vigent, vetllaran per l'adequada reinserció social de la persona drogodependent en el seu entorn i per l'assessorament continu dels seus familiars.

2. Les conselleries amb competències en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius i en matèria d'ocupació, i els organismes autònoms amb estes competències, promouran mesures encaminades a la reinserció social d'aquelles persones que hagueren sigut deshabituaes de la seua addicció, fóra esta tòxica o no.

3. Als efectes d'afavorir la integració social de les persones addictes que reben tractament, quan un drogodependent o jugador patològic estiguera percebent una prestació econòmica reglada o ajuda de semblant naturalesa concedida per la Generalitat, la duració de la percepció podrà prorrogar-se durant un període addicional des de l'inici del tractament. Esta pròrroga única quedarà condicionada a l'efectiu compliment, tant de les normes pròpies de la prestació com de les pautes de tractament en qualsevol dels recursos assistencials de drogodependències i altres trastorns addictius, de tipus sanitari o social, que foren de titularitat pública o concertats amb la Generalitat.

4. La conselleria amb competències en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, en col·laboració amb els departaments de la Generalitat amb competències en matèria d'ocupació, impulsarà mecanismes d'acompanyament a persones drogodependents o amb altres tipus de trastorns addictius, que faciliten el desenrotllament de processos integrals d'incorporació social i laboral:

- a) Promovent activitats que faciliten l'acostament a mercats de treball.
- b) Potenciant el desenrotllament de les activitats necessàries per a la incorporació sociolaboral.
- c) Implicant i col·laborant amb agents socials que puguen facilitar la integració social.

Article 14 bis. De l'atenció a les famílies

1. La conselleria amb competències en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, en l'àmbit dels serveis socials generals i de l'atenció i prevenció de les drogodependències i la resta de trastorns addictius, oferirà serveis d'atenció especialitzada als cònjuges i parelles de fet de les persones drogodependents, així com als seus pares i altres familiars del nucli convivencial, dirigits tant al seu suport i tractament com a la prevenció i a l'assistència dels danys associats que pogueren generar-se en la convivència familiar.

2. De la mateixa manera, es fomentarà la creació de programes específics de prevenció i d'atenció precoç en fills de drogodependents, com a oferta complementària al tractament dels seus progenitors. Cada província de la Comunitat Valenciana haurà de disposar, almenys, d'un d'estos programes.

TÍTOL III Del control de l'oferta

CAPÍTOL I De les limitacions a la publicitat i promoció de begudes alcohòliques i tabac

Article 15. Condicions de publicitat

1. Sense perjudi del que estableix la Llei 34/1988, d'11 de novembre, General de Publicitat, la promoció i publicitat, tant directa com

minados a la reserva de puesto de trabajo de los trabajadores y trabajadoras drogodependientes durante su proceso de recuperación, y al desistimiento del ejercicio de las potestades disciplinarias que reconoce la legislación laboral en los casos de problemas derivados del abuso de drogas.

CAPÍTULO III De la Inserción Social

Artículo 14. De la inserción social

1. Los Servicios Sociales, de conformidad con lo establecido en la legislación vigente, velarán por la adecuada reinserción social de la persona drogodependiente en su entorno y por el asesoramiento continuo de sus familiares.

2. Las Consellerias con competencias en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos y en materia de empleo, y los organismos autónomos con estas competencias, promoverán medidas encaminadas a la reinserción social de aquellas personas que hubieran sido deshabituaes de su adicción, fuera ésta tóxica o no.

3. A los efectos de favorecer la integración social de las personas adictas que reciben tratamiento, cuando un drogodependiente o jugador patológico estuviera percibiendo una prestación económica reglada o ayuda de similar naturaleza concedida por la Generalitat, la duración de la percepción podrá prorrogarse durante un periodo adicional desde el inicio del tratamiento. Esta pròrroga única quedará condicionada al efectivo cumplimiento, tanto de las normas propias de la prestación como de las pautes de tratamiento en cualquiera de los recursos asistenciales de drogodependencias y otros trastornos adictivos, de tipo sanitario o social, que fueran de titularidad pública o concertados con la Generalitat.

4. La Conselleria con competencias en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, en colaboración con los departamentos de la Generalitat con competencias en materia de empleo, impulsará mecanismos de acompañamiento a personas drogodependientes o con otros tipos de trastornos adictivos, que faciliten el desarrollo de procesos integrales de incorporación social y laboral:

- a) Promoviendo actividades que faciliten el acercamiento a mercados de trabajo.
- b) Potenciando el desarrollo de las actividades necesarias para la incorporación sociolaboral.
- c) Implicando y colaborando con agentes sociales que puedan facilitar la integración social.

Artículo 14 bis. De la atención a las familias

1. La Conselleria con competencias en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, en el ámbito de los servicios sociales generales y de la atención y prevención de las drogodependencias y demás trastornos adictivos, ofrecerá servicios de atención especializada a los cónyuges y parejas de hecho de las personas drogodependientes, así como a sus padres y otros familiares del núcleo convivencial, dirigidos tanto a su apoyo y tratamiento como a la prevención y asistencia de los daños asociados que pudieran generarse en la convivencia familiar.

2. Del mismo modo, se fomentará la creación de programas específicos de prevención y atención precoz en hijos de drogodependientes, como oferta complementaria al tratamiento de sus progenitores. Cada provincia de la Comunidad Valenciana deberá disponer, al menos, de uno de estos programas.

TÍTULO III Del control de la oferta

CAPÍTULO I De las limitaciones a la publicidad y promoción de bebidas alcohólicas y tabaco

Artículo 15. Condiciones de publicidad

1. Sin perjuicio de lo establecido en la Ley 34/1988, de 11 de noviembre, General de Publicidad, la promoción y publicidad,

indirecta, de begudes alcohòliques i tabac haurà de respectar, en tot cas, les següents limitacions:

a) No està permesa la publicitat de begudes alcohòliques i tabac dirigida a menors de divuit anys.

b) En la publicitat de begudes alcohòliques i tabac no podran utilitzar-se arguments dirigits a persones menors de divuit anys. Així mateix, els i les menors d'edat no podran protagonitzar o figurar en anuncis publicitaris de begudes alcohòliques i tabac.

c) No es permet la publicitat de begudes alcohòliques i tabac en els llocs en què estiga prohibida la seua venda, subministrament i consum, segons el que estableix els capítols II i III d'este títol.

d) Queden prohibits els anuncis publicitaris de begudes alcohòliques i tabac en les publicacions juvenils editades a la Comunitat Valencianament i igualment, en els programes de ràdio i televisió emesos des de centres ubicats en l'àmbit de la nostra Comunitat, quan es tracten de programes de caràcter informatiu sobre temes d'interés públic o quan tinguen com a destinataris exclusius o preferents a menors d'edat. Així mateix, queda prohibida l'exposició o la difusió d'anuncis publicitaris de begudes alcohòliques i tabac en tot tipus d'instal·lacions educatives, culturals, esportives, sanitàries, sales de cine i espectacles, excepte, en els dos últims casos, en sessions dirigides a majors d'edat.

e) La prohibició continguda en l'apartat anterior s'estén a tot tipus de publicitat directa o indirecta incloent la d'objectes o de productes que per la seua denominació, grafisme, manera o lloc de presentació o qualsevol altra causa puga suposar una publicitat encoberta de begudes alcohòliques i tabac.

f) No podrà realitzar-se el patrocini o el finançament d'activitats esportives o culturals, dirigides preferentment a menors de divuit anys, per part de persones físiques o jurídiques l'activitat principal o coneguda de les quals siga la fabricació o la venda de begudes alcohòliques i tabac, si això porta aparellat la publicitat del dit patrocini, o la difusió de marques, símbols o imatges relacionades amb les begudes alcohòlica i el tabac.

g) No estarà permès que els missatges publicitaris de les begudes alcohòliques i del tabac s'associen a una millora del rendiment físic o psíquic, a l'èxit social i a efectes terapèutics. Així mateix, queda prohibida oferir una imatge negativa de l'abstinència o de la sobrietat.

h) Es limitarà l'emissió de programes televisius o d'altres mitjans de comunicació, de qualsevol imatge o contingut denigrant de la persona, amb qualsevol aspecte físic o psíquic, que fomenta o puga fomentar canvis en la conducta moral dels i les menors, que els puga influir en els seus hàbits de vida, i predisposar-los a qualsevol trastorn addictiu.

2. A fi d'evitar incompliments involuntaris en matèria de publicitat, les agències i els mitjans de publicitat o difusió podran sol·licitar l'autorització administrativa prèvia a la qual es referix l'article 8 de la Llei General de Publicitat.

3. L'administració de la Comunitat Valenciana no utilitzarà com a suport informatiu o publicitari objectes relacionats amb el tabac i les begudes alcohòliques.

4. Qualsevol publicitat, directa o indirecta, de begudes alcohòliques o de tabac haurà d'incloure, de forma clarament visible per a les persones consumidores, missatges que advertisquen de la perillositat de l'ús i/o abús d'estes substàncies. Estes missatges seran elaborats prèviament per la Conselleria corresponent en matèria de Benestar Social.

5. L'administració autonòmica promourà la formalització d'acords d'autocontrol i d'autolimitació de la publicitat de begudes alcohòliques i tabac amb empreses fabricants i distribuïdors de dites begudes, així com amb anunciants, agències i mitjans de publicitat a fi de restringir, per a tot el que la present Llei no reglamenta, l'activitat publicitària de les substàncies referides.

Article 16. Prohibicions

1. Es prohibeix expressament la publicitat directa o indirecta de begudes alcohòliques i tabac en:

a) Els centres i les dependències de les administracions públiques de la Comunitat Valenciana.

tanto directa como indirecta, de bebidas alcohólicas y tabaco deberá respetar, en todo caso, las siguientes limitaciones:

a) No está permitida la publicidad de bebidas alcohólicas y tabaco dirigida a menores de dieciocho años.

b) En la publicidad de bebidas alcohólicas y tabaco no podrán utilizarse argumentos dirigidos a personas menores de dieciocho años. Asimismo, los y las menores de edad no podrán protagonizar o figurar en anuncios publicitarios de bebidas alcohólicas y tabaco.

c) No se permite la publicidad de bebidas alcohólicas y tabaco en los lugares en los que este prohibida su venta, suministro y consumo, según lo establecido en los capítulos II y III de este título.

d) Quedan prohibidos los anuncios publicitarios de bebidas alcohólicas y tabaco en las publicaciones juveniles editadas en la Comunidad Valenciana e igualmente, en los programas de radio y televisión emitidos desde centros ubicados en el ámbito de nuestra Comunidad, cuando se traten de programas de carácter informativo sobre temas de interés público o cuando tengan como destinatarios exclusivos o preferentes a menores de edad. Asimismo, queda prohibida la exposición o difusión de anuncios publicitarios de bebidas alcohólicas y tabaco en todo tipo de instalaciones educativas, culturales, deportivas, sanitarias, salas de cine y espectáculos, salvo, en los dos últimos casos, en sesiones dirigidas a mayores de edad.

e) La prohibición contenida en el apartado anterior se extiende a todo tipo de publicidad directa o indirecta incluyendo la de objetos o productos que por su denominación, grafismo, modo o lugar de presentación o cualquier otra causa pueda suponer una publicidad encubierta de bebidas alcohólicas y tabaco.

f) No podrá realizarse el patrocinio o financiación de actividades deportivas o culturales, dirigidas preferentemente a menores de dieciocho años, por parte de personas físicas o jurídicas cuya actividad principal o conocida sea la fabricación o la venta de bebidas alcohólicas y tabaco, si ello lleva aparejado la publicidad de dicho patrocinio, o la difusión de marcas, símbolos o imágenes relacionadas con las bebidas alcohólicas y el tabaco.

g) No estará permitido que los mensajes publicitarios de las bebidas alcohólicas y del tabaco se asocien a una mejora del rendimiento físico o psíquico, al éxito social y a efectos terapéuticos. Asimismo, queda prohibida ofrecer una imagen negativa de la abstinencia o de la sobriedad.

h) Se limitará la emisión de programas televisivos o de otros medios de comunicación, de cualquier imagen o contenido denigrante de la persona, con cualquier aspecto físico o psíquico, que fomenta o pueda fomentar cambios en la conducta moral de los y las menores, que les pueda influir en sus hábitos de vida, y predisponerles a cualquier trastorno adictivo.

2. Con el fin de evitar incumplimientos involuntarios en materia de publicidad, las agencias y medios de publicidad o difusión podrán solicitar la autorización administrativa previa a la que se refiere el artículo 8 de la Ley General de Publicidad.

3. La Administración de la Comunidad Valenciana no utilizará como soporte informativo o publicitario objetos relacionados con el tabaco y las bebidas alcohólicas.

4. Cualquier publicidad, directa o indirecta, de bebidas alcohólicas o de tabaco deberá incluir, de forma clarament visible para las personas consumidoras, mensajes que adviertan de la peligrosidad del uso y/o abuso de estas sustancias. Estos mensajes serán elaborados previamente por la Conselleria correspondiente en materia de Bienestar Social.

5. La Administración Autonómica promoverá la formalización de acuerdos de autocontrol y autolimitación de la publicidad de bebidas alcohólicas y tabaco con empresas fabricantes y distribuidoras de dichas bebidas, así como con anunciante, agencias y medios de publicidad a fin de restringir, para todo lo que la presente Ley no reglamenta, la actividad publicitaria de las sustancias referidas.

Artículo 16. Prohibiciones

1. Se prohíbe expresamente la publicidad directa o indirecta de bebidas alcohólicas y tabaco en:

a) Los centros y dependencias de las Administraciones Públicas de la Comunidad Valenciana.

b) Els centres i els servicis sanitaris, sociosanitaris i de servicis socials.

c) Els centres d'ensenyança, tant públics com privats, que impartisquen ensenyances reglades o no reglades.

d) Els centres i els espectacles destinats majoritàriament a públic menor de 18 anys.

e) Els mitjans de transport públic.

f) Tots els llocs en què estiga prohibida la seua venda, el subministrament i el consum.

g) La via pública, quan existira una distància lineal inferior a 200 metres entre l'anunci publicitari i algun dels tipus de centres previstes en els apartats b), c) i d). La conselleria amb competències en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius disposarà d'un registre actualitzat dels centres afectats per esta limitació, a disposició de les empreses anunciantes.

h) Altres centres i llocs semblants als esmentats i que es determinen reglamentàriament.

2. La publicitat de begudes alcohòliques i tabac en periòdics, revistes i qualsevol altre mitjà escrit no podrà realitzar-se en les pàgines dirigides preferentment a menors de 18 anys.

Article 17. Promoció

1. Les activitats de promoció pública de begudes alcohòliques i tabac, per mitjà de fires, exposicions, mostres i activitats semblants, seran realitzades en espais diferenciats quan tinga lloc dins d'altres manifestacions públiques. En estes activitats no estarà permès ni l'ofertament ni la degustació gratuïta a menors de díhuit anys. Tampoc estarà permès l'accés a menors de díhuit anys no acompanyats de persones majors d'edat.

2. Estarà prohibida la promoció de begudes alcohòliques per mitjà de la difusió a menors d'edat, per qualsevol mitjà, de prospectes, cartells, invitacions i cap classe d'objecte en què s'esmenten begudes alcohòliques, les seues marques o les seues empreses productores o els establiments en què es realitze el seu consum.

3. En les visites als centres de producció, d'elaboració i de distribució de begudes alcohòliques i tabac, no podrà oferir-se ni fer provar els productes als menors d'edat.

4. Queden prohibits els actes que estimulen un consum immoderat d'alcohol o de tabac basant-se en la competitivitat en el consum d'estes substàncies

CAPÍTOL II

De les limitacions a la venda i consum de begudes alcohòliques

Article 18. Prohibicions

1. No es permetrà en el territori de la Comunitat Valenciana la venda, la dispensació i el subministrament, gratuïts o no, per qualsevol mitjà, de qualsevol tipus de begudes alcohòliques a menors de díhuit anys.

2. El subministrament de begudes alcohòliques a través de màquines automàtiques en instal·lacions obertes al públic només podrà efectuar-se quan la ubicació de les màquines permeta el seu absolut control per les persones responsables de dites instal·lacions o els seus representants, de manera que s'impedisca l'accés a estes a menors de 18 anys. A estos efectes, es prohibix col·locar estes màquines en espais oberts al trànsit públic, com a vials i parcs en general.

3. En tots els establiments, instal·lacions o llocs en què se subministren begudes alcohòliques, així com en les màquines expenedores automàtiques, hauran de col·locar-se, de forma visible per al públic, cartells que advertisquen de les prohibicions establides en l'apartat 1 d'este article. Este cartell haurà de col·locar-se en la zona de l'establiment, de la instal·lació o lloc a què calga dirigir-se per a adquirir la beguda alcohòlica.

4. No es permetrà la venda, el subministrament i el consum de begudes alcohòliques en els següents llocs:

b) Los centros y servicios sanitarios, sociosanitarios y de servicios sociales.

c) Los centros de enseñanza, tanto públicos como privados, que impartan enseñanzas regladas o no regladas.

d) Los centros y espectáculos destinados mayoritariamente a público menor de 18 años.

e) Los medios de transporte público.

f) Todos los lugares en los que esté prohibida su venta, suministro y consumo.

g) La vía pública, cuando existiera una distancia lineal inferior a 200 metros entre el anuncio publicitario y alguno de los tipos de centros contemplados en los apartados b), c) y d). La Conselleria con competencias en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos dispondrá de un registro actualizado de los centros afectados por esta limitación, a disposición de las empresas anunciantes.

h) Otros centros y lugares similares a los mencionados y que se determinen reglamentariamente.

2. La publicidad de bebidas alcohólicas y tabaco en periódicos, revistas y cualquier otro medio escrito no podrá realizarse en las páginas dirigidas preferentemente a menores de 18 años.

Artículo 17. Promoción

1. Las actividades de promoción pública de bebidas alcohólicas y tabaco, mediante ferias, exposiciones, muestras y actividades similares, serán realizadas en espacios diferenciados cuando tenga lugar dentro de otras manifestaciones públicas. En estas actividades no estará permitido ni el ofrecimiento ni la degustación gratuita a menores de dieciocho años. Tampoco estará permitido el acceso a menores de dieciocho años no acompañados de personas mayores de edad.

2. Estará prohibida la promoción de bebidas alcohólicas mediante la difusión a menores de edad, por cualquier medio, de prospectos, carteles, invitaciones y ninguna clase de objeto en el que se mencionen bebidas alcohólicas, sus marcas o sus empresas productoras o los establecimientos en los que se realice su consumo.

3. En las visitas a los centros de producción, elaboración y distribución de bebidas alcohólicas y tabaco, no podrá ofrecerse ni hacer probar los productos a los menores de edad.

4. Quedan prohibidos los actos que estimulen un consumo immoderado de alcohol o de tabaco basándose en la competitividad en el consumo de estas substancias

CAPÍTULO II

De las limitaciones a la venta y consumo de bebidas alcohólicas

Artículo 18. Prohibiciones

1. No se permitirá en el territorio de la Comunidad Valenciana la venta, dispensación y suministro, gratuitos o no, por cualquier medio, de cualquier tipo de bebidas alcohólicas a menores de dieciocho años.

2. El suministro de bebidas alcohólicas a través de máquinas automáticas en instalaciones abiertas al público sólo podrá efectuarse cuando la ubicación de las máquinas permita su absoluto control por las personas responsables de dichas instalaciones o sus representantes, de modo que se impida el acceso a las mismas a menores de 18 años. A estos efectos, se prohíbe colocar estas máquinas en espacios abiertos al tránsito público, como viales y parques en general.

3. En todos los establecimientos, instalaciones o lugares en que se suministren bebidas alcohólicas, así como en las máquinas expendedoras automáticas, deberán colocarse, de forma visible para el público, carteles que adviertan de las prohibiciones establecidas en el apartado 1 de este artículo. Este cartel deberá colocarse en la zona del establecimiento, instalación o lugar a la que haya que dirigirse para adquirir la bebida alcohólica.

4. No se permitirá la venta, suministro y consumo de bebidas alcohólicas en los siguientes lugares:

a) En els centres i en les dependències de les administracions públiques de la Comunitat Valenciana, excepte en els llocs habilitats a l'efecte.

b) Els centres sanitaris, socio-sanitaris i de servicis socials, excepte en els llocs habilitats a l'efecte.

c) Els centres docents que impartisquen ensenyances de règim general en els nivells d'Educació Primària i Educació Secundària, així com els centres docents que impartixen ensenyances de règim especial.

d) Els locals de treball de les empreses de transport públic, excepte en els llocs habilitats a l'efecte.

e) En la via pública, excepte en els llocs d'esta en què estiga degudament autoritzat, o en dies de festes patronals o locals, regulats per la corresponent ordenança municipal.

f) En tot tipus d'establiment, des de les 22.00 hores a les 07.00 hores del dia següent, excepte en aquells en què la venda de begudes alcohòliques estiga destinada al seu consum en l'interior del local. S'inclou, en esta prohibició, la venda celebrada en establiment comercial o per telèfon i seguida del repartiment a domicili dels productes comprats, quan el repartiment es realitzara dins de la franja horària indicada.

5. No podrà vendre's ni consumir-se begudes alcohòliques de més de 18 graus centesimal en:

a) Les universitats i la resta de centres d'ensenyança superior.

b) Les àrees de servicis i de descans d'autopistes i d'autovies.

c) Les gasolineres.

d) Els centres d'ensenyança no reglada.

e) Els locals habilitats per a la venda de begudes alcohòliques en centres i en dependències de l'administració, en centres sanitaris, socio-sanitaris, de servicis socials i de les empreses de transport públic.

f) Els centres de treball.

6. Es prohibix estar davall influència de begudes alcohòliques mentres s'està de servicis o en disposició de prestar-lo a totes les persones l'activitat laboral de les quals, de realitzar-se davall d'esta influència, poguera causar un dany contra la vida o la integritat física de les persones.

Article 19. Accés de menors a locals

1. Excepte el que disposa el paràgraf següent, queda prohibida l'entrada de menors de setze anys en discoteques, sales de festa i establiments semblants, en els quals es venga o facilite el consum de begudes alcohòliques.

2. Estos establiments podran organitzar sessions especials per a menors, amb horaris i senyalització diferenciada i que no podran tindre continuïtat horària amb la venda de begudes alcohòliques, retirant-se en estos períodes l'exhibició i la publicitat de begudes alcohòliques i tabac.

CAPÍTOL III

De les limitacions a la venda i consum de tabac

Article 20. Limitacions a la venda

1. No es permetrà la venda ni el subministrament de tabac, ni de productes que li imiten o induïsqen a l'hàbit de fumar i siguen nocius per a la salut, als menors de 18 anys en el territori de la Comunitat Valenciana.

2. La venda i el subministrament de tabac per màquines automàtiques només podrà realitzar-se en establiments tancats, fent-se constar en la seua superfície frontal la prohibició que tenen els menors de 18 anys d'adquirir tabac, i a la vista d'una persona encarregada que es complisca l'esmentada prohibició.

3. No estarà permès la venda i el subministrament de tabac en els llocs que s'assenyalen en l'article 18.4, exceptuant l'apartat f) del dit article.

Article 21. Limitacions al consum

1. No es pot fumar en els següents llocs:

a) Centres i servicis sanitaris, socio-sanitaris, de Servicis Socials, centres infantils i juvenils d'escampament i oci, ni en centres d'ensenyança de qualsevol nivell.

a) En los centros y dependencias de las Administraciones Públicas de la Comunidad Valenciana, salvo en los lugares habilitados al efecto.

b) Los centros sanitarios, socio-sanitarios y de servicios sociales, salvo en los lugares habilitados al efecto.

c) Los centros docentes que impartan enseñanzas de régimen general en los niveles de Educación Primaria y Educación Secundaria, así como los centros docentes que imparten enseñanzas de régimen especial.

d) Los locales de trabajo de las empresas de transporte público, salvo en los lugares habilitados al efecto.

e) En la vía pública, salvo en los lugares de ésta en los que esté debidamente autorizado, o en días de fiestas patronales o locales, regulados por la correspondiente ordenanza municipal.

f) En todo tipo de establecimiento, desde las 22.00 horas a las 07.00 horas del día siguiente, excepto en aquellos en los que la venta de bebidas alcohólicas esté destinada a su consumo en el interior del local. Queda incluida, en esta prohibición, la venta celebrada en establecimiento comercial o por teléfono y seguida del reparto a domicilio de los productos comprados, cuando el reparto se realizara dentro de la franja horaria indicada.

5. No podrá venderse ni consumirse bebidas alcohólicas de más de 18 grados centesimales en:

a) Las Universidades y demás centros de enseñanza superior.

b) Las áreas de servicio y de descanso de autopistas y autovías.

c) Las gasolineras.

d) Los centros de enseñanza no reglada.

e) Los locales habilitados para la venta de bebidas alcohólicas en centros y dependencias de la administración, centros sanitarios, socio-sanitarios, de servicios sociales y de las empresas de transporte público.

f) Los centros de trabajo.

6. Se prohíbe estar bajo influencia de bebidas alcohólicas mientras se está de servicio o en disposición de prestarlo a todas las personas cuya actividad laboral, de realizarse bajo dicha influencia, pudiera causar un daño contra la vida o la integridad física de las personas.

Artículo 19. Acceso de menores a locales

1. Salvo lo dispuesto en el párrafo siguiente, queda prohibida la entrada de menores de dieciséis años en discotecas, salas de fiesta y establecimientos similares, en los que se venda o facilite el consumo de bebidas alcohólicas.

2. Estos establecimientos podrán organizar sesiones especiales para menores, con horarios y señalización diferenciada y que no podrán tener continuidad horaria con la venta de bebidas alcohólicas, retirándose en estos periodos la exhibición y publicidad de bebidas alcohólicas y tabaco.

CAPÍTULO III

De las limitaciones a la venta y consumo de tabaco

Artículo 20. Limitaciones a la venta

1. No se permitirá la venta ni el suministro de tabaco, ni de productos que le imiten o induzcan al hábito de fumar y sean nocivos para la salud, a los menores de 18 años en el territorio de la Comunidad Valenciana.

2. La venta y suministro de tabaco por máquinas automáticas sólo podrá realizarse en establecimientos cerrados, haciéndose constar en su superficie frontal la prohibición que tienen los menores de 18 años de adquirir tabaco, y a la vista de una persona encargada de que se cumpla la citada prohibición.

3. No estará permitido la venta y suministro de tabaco en los lugares que se señalan en el artículo 18.4, exceptuando el apartado f) de dicho artículo.

Artículo 21. Limitaciones al consumo

1. No se puede fumar en los siguientes lugares:

a) Centros y servicios sanitarios, socio-sanitarios, de Servicios Sociales, centros infantiles y juveniles de esparcimiento y ocio, ni en centros de enseñanza de cualquier nivel.

- b) Instal·lacions esportives tancades.
- c) Salas de teatre, de cine i d'auditoris.
- d) Estudis de ràdio i televisió destinats al públic.
- e) Dependències de l'administració pública destinades a l'atenció directa al públic.
- f) Grans superfícies comercials.
- g) Galeries comercials.
- h) Museus, sales de lectura, d'exposicions i de conferències.
- i) Àrees laborals on treballen dones embarassades.
- j) Qualsevol mitjà de transport col·lectiu, en trajectes que recorren exclusivament el territori de la Comunitat Valenciana, tant d'urbà com interurbans.
- k) Els locals en què s'elaboren, transformen, manipulen, preparen o venguen aliments, excepte els destinats principalment al consum immediat dels mateixos, en este cas es mantindrà la prohibició de fumar exclusivament als manipuladors dels aliments.

l) Els espais tancats d'ús general i públic de les estacions d'autocar, de metro i ferrocarril i dels aeroports i ports d'interés general.

m) Amb caràcter general, en ascensors i altres recintes xicotets d'escassa ventilació, destinats a l'ús per diverses persones, tant en instal·lacions públiques com a privades.

n) Els llocs semblants als establits en este apartat i que es determinen reglamentàriament.

2. En tots els llocs o locals al·ludits en el paràgraf anterior, la direcció dels mateixos haurà d'habilitar sales o zones, clarament diferenciades, en les quals es permeta el consum de tabac, havent de senyalitzar convenientment, per mitjà de rètols, l'ús d'estes sales o zones de fumadors i fent constar expressament l'advertència que fumar perjudica seriosament la salut de les persones fumadores actives i passives.

Article 22. Dret preferent

En cas de conflicte, i en atenció a la promoció i defensa de la salut, el dret de les persones no fumadores, en les circumstàncies en què pugua vore's afectat pel consum de tabac, prevaldrà sobre el dret a fumar.

CAPÍTOL IV Estupefaents i psicòtrops

Article 23. Informació

La Conselleria de Sanitat elaborarà i proporcionarà informació actualitzada a les persones usuàries i professionals dels servicis sanitaris sobre la utilització a la Comunitat Valenciana de substàncies estupefaents o psicotròpiques i la resta de fàrmacs psicoactius i medicaments capaços de produir dependències.

Article 24. Control de la prescripció i dispensació

1. La Conselleria de Sanitat prestarà especial interès en el control de la producció, de la prescripció i de la dispensació de substàncies estupefaents i psicòtrops, dins del marc legislatiu vigent.

2. La prescripció de fàrmacs estupefaents i psicòtrops haurà de requerir, en tot cas, autorització prèvia del facultatiu o facultativa o centre prescriptor, per part de les autoritats sanitàries, sotmetent-se al control i inspecció d'estes.

3. Es prohibix la prescripció de substàncies estupefaents i psicòtrops quan no estiguera justificada, de manera objectiva, la seua finalitat terapèutica.

CAPÍTOL V Altres mesures

Article 25. Tabaquisme

La Conselleria de Sanitat promourà la informació i l'assistència, en el marc del Servei Valencià de Salut, a les persones que

- b) Instalaciones deportivas cerradas.
- c) Salas de teatro, cines y auditorios.
- d) Estudios de radio y televisión destinados al público.
- e) Dependencias de la administración Pública destinadas a la atención directa al público.
- f) Grandes superficies comerciales.
- g) Galerías comerciales.
- h) Museos, salas de lectura, de exposiciones y de conferencias.
- i) Áreas laborales donde trabajen mujeres embarazadas.
- j) Cualquier medio de transporte colectivo, en trayectos que recorran exclusivamente el territorio de la Comunidad Valenciana, tanto urbano como interurbanos.

k) Los locales en los que se elaboren, transformen, manipulen, preparen o vendan alimentos, excepto los destinados principalmente al consumo inmediato de los mismos, en cuyo caso se mantendrá la prohibición de fumar exclusivamente a los manipuladores de los alimentos.

l) Los espacios cerrados de uso general y público de las estaciones de autocar, de metro y ferrocarril y de los aeropuertos y puertos de interés general.

m) Con carácter general, en ascensores y otros recintos pequeños de escasa ventilación, destinados al uso por varias personas, tanto en instalaciones públicas como privadas.

n) Los lugares similares a los establecidos en este apartado y que se determinen reglamentariamente.

2. En todos los lugares o locales aludidos en el párrafo anterior, la dirección de los mismos deberá habilitar salas o zonas, clarament diferenciadas, en las que se permita el consumo de tabaco, debiéndose señalar convenientemente, mediante rótulos, el uso de estas salas o zonas de fumadores y haciendo constar expresamente la advertencia de que fumar perjudica seriamente la salud de las personas fumadoras activas y pasivas.

Artículo 22. Derecho preferente

En caso de conflicto, y en atención a la promoción y defensa de la salud, el derecho de las personas no fumadoras, en las circunstancias en las que pueda verse afectado por el consumo de tabaco, prevalecerá sobre el derecho a fumar.

CAPÍTULO IV Estupefacientes y Psicotropos

Artículo 23. Información

La Conselleria de Sanidad elaborará y proporcionará información actualizada a las personas usuarias y profesionales de los servicios sanitarios sobre la utilización en la Comunidad Valenciana de sustancias estupefacientes o psicotrópicas y demás fármacos psicoactivos y medicamentos capaces de producir dependencias.

Artículo 24. Control de la prescripción y dispensación

1. La Conselleria de Sanidad prestará especial interès en el control de la producción, prescripción y dispensación de sustancias estupefacientes y psicótropas, dentro del marco legislativo vigente.

2. La prescripción de fármacos estupefacientes y psicotropos deberá requerir, en todo caso, autorización previa del facultativo o facultativa o centro prescriptor, por parte de las autoridades sanitarias, sometiéndose al control e inspección de éstas.

3. Se prohíbe la prescripción de sustancias estupefacientes y psicotropas cuando no estuviera justificada, de modo objetivo, su finalidad terapéutica.

CAPÍTULO V Otras medidas

Artículo 25. Tabaquismo

La Conselleria de Sanidad promoverá la información y asistencia, en el marco del Servicio Valenciano de Salud, a las personas

presenten afeccions físiques i/o psíquiques per dependència al tabac o vullguen abandonar l'hàbit tabàquic.

Article 26. Inhalables i coles

1. Es prohibix la venda a menors d'edat de coles i d'altres substàncies o productes químics industrials inhalables de venda autoritzada que puguen produir efectes nocius per a la salut i creen dependència o produïsquen efectes euforitzants o depressius, o al·lucinatoris o altres a què es fa referència en l'article 2.1. de la present llei.

2. El Consell de la Generalitat determinarà reglamentàriament la relació de productes a què es referix l'apartat anterior.

Article 27. Substàncies d'abús en l'esport

1. Es prohibix la prescripció i la dispensació de fàrmacs, per a la pràctica esportiva, quan el seu ús no estiguera justificat per necessitats terapèutiques objectives.

2. El Consell de la Generalitat adoptarà les mesures apropiades, en el marc de les seues competències, per a eliminar l'ús d'aquelles substàncies prohibides pels organismes esportius nacionals i internacionals i en especial d'aquelles que presenten propietats anabolitzants de naturalesa hormonal.

Article 28. Joc patològic

El joc patològic, com a trastorn addictiu mereixerà especial interès per part dels sistemes educatiu, sanitari i social, fomentant-se la informació a tots els col·lectius socials sobre la potencialitat addictiva dels jocs d'atzar.

TÍTOL IV

De l'organització i participació social

CAPÍTOL I

Del Pla Autòmic sobre Drogodependències i altres Trastorns Addictius

Article 29. Naturalesa i característiques

1. El Pla Autòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius és un instrument per a la planificació i l'ordenació de recursos, d'objectius i d'actuacions en matèria de drogodependències, que es desenrotllen en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana.

2. El Pla Autòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius serà vinculant per a totes les administracions públiques i institucions privades que desenrotllen les seues actuacions a la Comunitat Valenciana.

Article 30. Contingut del Pla Autòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius

El Pla Autòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius preveurà en la seua redacció, almenys, els següents extrems:

a) Caracterització del problema, aproximació epidemiològica al consum de drogues i altres trastorns addictius a la Comunitat Valenciana i la seua transcendència sociocultural, sanitària i econòmica.

b) Objectius generals i específics per àrees d'intervenció i d'activitats per a la consecució dels mateixos.

c) Criteris bàsics d'actuació.

d) Definició del sistema i prestacions assistencials a persones amb trastorns addictius de qualsevol naturalesa, així com al seu entorn familiar.

e) Ordenació i coordinació entre les distintes administracions públiques de la Comunitat Valenciana, entitats privades i organitzacions sense ànim de lucre.

f) Paràmetres de seguiment i control, per mitjà de la coordinació dels distintes servicis d'inspecció de la Generalitat i mecanismes d'avaluació de les actuacions.

que presenten afecciones físicas y/o psíquicas por dependencia al tabaco o quieran abandonar el hábito tabáquico.

Artículo 26. Inhalables y colas

1. Se prohíbe la venta a menores de edad de colas y otras sustancias o productos químicos industriales inhalables de venta autorizada que puedan producir efectos nocivos para la salud y creen dependencia o produzcan efectos euforizantes o depresivos, o alucinatorios u otros a los que se hace referencia en el artículo 2.1. de la presente ley.

2. El Consell de la Generalitat determinarà reglamentàriament la relació de productes a que se refiere el apartado anterior.

Artículo 27. Sustancias de abuso en el deporte

1. Se prohíbe la prescripción y dispensación de fármacos, para la práctica deportiva, cuando su uso no estuviera justificado por necesidades terapéuticas objetivas.

2. El Consell de la Generalitat adoptarà las medidas apropiadas, en el marco de sus competencias, para eliminar el uso de aquellas sustancias prohibidas por los Organismos Deportivos Nacionales e Internacionales y en especial de aquellas que presentan propiedades anabolizantes de naturaleza hormonal.

Artículo 28. Juego patológico

El juego patológico, como trastorno adictivo merecerá especial interés por parte de los sistemas educativo, sanitario y social, fomentándose la información a todos los colectivos sociales sobre la potencialidad adictiva de los juegos de azar.

TÍTULO IV

De la organización y participación social

CAPÍTULO I

Del plan autonómico sobre Drogodependencias y otros Trastornos Adictivos

Artículo 29. Naturaleza y características

1. El Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos es un instrumento para la planificación y ordenación de recursos, objetivos y actuaciones en materia de drogodependencias, que se desarrollen en el ámbito territorial de la Comunidad Valenciana.

2. El Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos será vinculante para todas las Administraciones Públicas e instituciones privadas que desarrollen sus actuaciones en la Comunidad Valenciana.

Artículo 30. Contenido del Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos

El Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos contemplará en su redacción, al menos, los siguientes extrems:

a) Caracterización del problema, aproximación epidemiológica al consumo de drogas y otros trastornos adictivos en la Comunidad Valenciana y su transcendencia sociocultural, sanitaria y económica.

b) Objetivos generales y específicos por áreas de intervención y actividades para la consecució de los mismos.

c) Criterios básicos de actuación.

d) Definición del sistema y prestaciones asistenciales a personas con trastornos adictivos de cualquier naturaleza, así como a su entorno familiar.

e) Ordenación y coordinación entre las distintas Administraciones Públicas de la Comunidad Valenciana, entidades privadas y organizaciones sin ánimo de lucro.

f) Parámetros de seguimiento y control, mediante la coordinación de los distintos servicios de inspección de la Generalitat y mecanismos de evaluación de las actuaciones.

Article 31. Elaboració i aprovació del Pla

1. L'elaboració del Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius correspon a la Direcció General de Drogodependències, adscrit a la Conselleria corresponent en matèria de Benestar Social, que procedirà a la seua redacció de conformitat amb les directrius que hagen sigut establides per la Comissió Interdepartamental de Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.

2. En l'elaboració del Pla es tindran en compte la propostes i les consideracions formulades pel Consell Assessor en Drogodependències i altres Trastorns Addictius de la Generalitat.

3. El Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius serà aprovat pel Consell de la Generalitat, a proposta de la Conselleria corresponent en matèria de Benestar Social.

CAPÍTOL II

*De la coordinació institucional**Article 32. Estructures políticoadministratives*

Per a la planificació, l'ordenació, la coordinació, el seguiment, el control i l'avaluació de les actuacions contemplades en esta Llei i en el Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, es constituïxen les següents estructures políticoadministratives:

- a) Comissió Interdepartamental.
- b) Comissió Executiva.
- c) Comissionat del Consell de la Generalitat en matèria de Drogodependències.

Article 33. Comissió Interdepartamental

1. Al si de l'administració de la Generalitat es constituirà una Comissió Interdepartamental en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, com a òrgan col·legiat adscrit a la Conselleria corresponent en matèria de Benestar Social, presidida pel president o presidenta de la Generalitat i formada per representants de tots els departaments i els òrgans de la Generalitat relacionats amb la matèria, així com els de l'administració local implicats.

2. Serà funció de la Comissió Interdepartamental establir els criteris de coordinació, d'avaluació i de seguiment de les actuacions que es desenrotllen en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, a l'empara del que estableix esta Llei.

3. La seua organització i règim de funcionament es determinaran reglamentàriament.

Article 34. Comissió Executiva

1. A la Comissió Executiva en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, com a òrgan col·legiat adscrit a la Conselleria corresponent en matèria de Benestar Social, li correspon la implementació, l'avaluació i la supervisió dels actes i acords adoptats pel Consell de la Generalitat o la Comissió Interdepartamental.

2. Serà funció de la Comissió Executiva la implementació dels acords adoptats per la Comissió Interdepartamental en relació amb el compliment del Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, en l'àmbit de les corresponents conselleries.

3. La seua organització i règim de funcionament es determinaran reglamentàriament.

Article 35. Comissionat del Consell de la Generalitat en matèria de Drogodependències

1. El Comissionat del Consell de la Generalitat en matèria de Drogodependències és l'òrgan unipersonal d'assessorament, de coordinació i de control de les actuacions que, en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, es desenrotllen en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana i de gestió dels recursos destinats específicament a este fi.

Artículo 31. Elaboración y aprobación del Plan

1. La elaboración del Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos corresponde a la Dirección General de Drogodependencias, adscrito a la Conselleria correspondiente en materia de Bienestar Social, que procederá a su redacción de conformidad con las directrices que hayan sido establecidas por la Comisión Interdepartamental de Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos.

2. En la elaboración del Plan se tendrán en cuenta la propuestas y consideraciones formuladas por el Consejo Asesor en Drogodependencias y otros Trastornos Adictivos de la Generalitat.

3. El Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos será aprobado por el Consell de la Generalitat, a propuesta de la Conselleria correspondiente en materia de Bienestar Social.

CAPÍTULO II

*De la coordinación institucional**Artículo 32. Estructuras político-administrativas*

Para la planificación, ordenación, coordinación, seguimiento, control y evaluación de las actuaciones contempladas en esta Ley y en el Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, se constituyen las siguientes estructuras político-administrativas:

- a) Comisión Interdepartamental.
- b) Comisión Ejecutiva.
- c) Comisionado del Consell de la Generalitat en materia de Drogodependencias.

Artículo 33. Comisión Interdepartamental

1. En el seno de la administración de la Generalitat se constituirá una Comisión Interdepartamental en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, como órgano colegiado adscrito a la Conselleria correspondiente en materia de Bienestar Social, presidida por el Presidente o Presidenta de la Generalitat y compuesta por representantes de todos los departamentos y órganos de la Generalitat relacionados con la materia, así como los de la administración Local implicados.

2. Será función de la Comisión Interdepartamental establecer los criterios de coordinación, evaluación y seguimiento de las actuaciones que se desarrollen en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, al amparo de lo establecido en esta Ley.

3. Su organización y régimen de funcionamiento se determinarán reglamentariamente.

Artículo 34. Comisión Ejecutiva

1. A la Comisión Ejecutiva en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, como órgano colegiado adscrito a la Conselleria correspondiente en materia de Bienestar Social, le corresponde la implementación, evaluación y supervisión de los actos y acuerdos adoptados por el Consell de la Generalitat o la Comisión Interdepartamental.

2. Será función de la Comisión Ejecutiva la implementación de los acuerdos adoptados por la Comisión Interdepartamental en relación con el cumplimiento del Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, en el ámbito de las correspondientes Consellerias.

3. Su organización y régimen de funcionamiento se determinarán reglamentariamente.

Artículo 35. Comisionado del Consell de la Generalitat en materia de Drogodependencias

1. El Comisionado del Consell de la Generalitat en materia de Drogodependencias es el órgano unipersonal de asesoramiento, coordinación y control de las actuaciones que, en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, se desarrollen en el ámbito territorial de la Comunidad Valenciana y de gestión de los recursos destinados específicamente a este fin.

2. El Comissionat quedarà adscrit a la conselleria corresponent en matèria de Benestar Social, amb rang de direcció general, i serà designat i separat lliurement pel Consell de la Generalitat.

3. Per a l'exercici de les seues competències, el Comissionat estarà dotat d'una Secretaria Tècnica. El desenrotllament de les funcions del Comissionat, així com els mitjans materials i humans de la Secretaria Tècnica, es determinaran reglamentàriament.

4. Si les necessitats ho requerixen, i en funció de les àrees territorials vigents en sanitat i servicis socials, s'establiran comissions de participació i de coordinació, les característiques, la composició, les funcions i el règim de funcionament de les quals es determinaran reglamentàriament.

CAPÍTOL III

De la participació social i del voluntariat

Article 36. Consell Assessor

1. Es constituirà un Consell Assessor de la Generalitat en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, com a òrgan col·legiat de caràcter consultiu, que quedarà adscrit a la Conselleria corresponent en matèria de Benestar Social, en el qual estaran representats les administracions públiques, les organitzacions no governamentals que treballen en la matèria, les universitats, les centrals sindicals, les associacions d'usuaris/es i consumidors/es, les organitzacions empresarials i els col·legis professionals, amb l'objecte de promoure la participació de la comunitat i afavorir la coordinació i racionalització en la utilització de recursos.

2. Les seues característiques, composició, funcions i règim de funcionament es determinaran reglamentàriament.

Article 37. Iniciativa social

1. Els centres i els servicis d'atenció i de prevenció de les drogodependències de naturalesa privada podran subscriure, de conformitat amb la legislació vigent, contractes i convenis de col·laboració i obtindre subvencions per a la prestació de servicis en matèria de drogodependències, sempre que complisquen, almenys, els requisits següents:

a) Estar les entitats legalment constituïdes i inscrites en els registres corresponents, així com acreditades per a la prestació de servicis en matèria de drogodependències i/o altres trastorns addictius.

b) Adequació a les normes i la programació de l'administració.

c) Sotmetiment dels seus programes i de la destinació de les subvencions als òrgans de control i d'inspecció de l'administració.

d) Garantia de democràcia interna en la composició i en el funcionament dels seus òrgans de govern.

2. Per a la realització de concerts i de convenis de col·laboració tindran una consideració preferent les entitats i les institucions sense finalitat lucrativa.

3. Seran àmbits d'actuació preferent de la iniciativa social:

a) Conscienciació social i informació.

b) Prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius en l'àmbit comunitari i laboral.

c) Inserció social.

d) Investigació.

e) Educació i defensa dels consumidors i de les consumidoras.

Article 38. Associacions d'autoajuda

Les administracions públiques recolzaran, per mitjà de subvencions o altres ajudes econòmiques, el foment i el desenrotllament d'associacions d'autoajuda sense ànim de lucre, degudament legalitzades, sempre que compliren amb els criteris generals d'actuació del Pla Autòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.

2. El Comisionado quedará adscrito a la Conselleria correspondiente en materia de Bienestar Social, con rango de Dirección General, y será designado y separado libremente por el Consell de la Generalitat.

3. Para el ejercicio de sus competencias, el Comisionado estará dotado de una Secretaría Técnica. El desarrollo de las funciones del Comisionado, así como los medios materiales y humanos de la Secretaría Técnica, se determinarán reglamentariamente.

4. Si las necesidades lo requieren, y en función de las áreas territoriales vigentes en sanidad y servicios sociales, se establecerán Comisiones de Participación y Coordinación, cuyas características, composición, funciones y régimen de funcionamiento se determinarán reglamentariamente.

CAPÍTULO III

De la participación social y del voluntariado

Artículo 36. Consejo Asesor

1. Se constituirá un Consejo Asesor de la Generalitat en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, como órgano colegiado de carácter consultivo, que quedará adscrito a la Conselleria correspondiente en materia de Bienestar Social, en el que estarán representados las Administraciones Públicas, las Organizaciones No Gubernamentales que trabajen en la materia, las Universidades, las centrales sindicales, las asociaciones de usuarios/as y consumidores/as, las organizaciones empresariales y los colegios profesionales, con el objeto de promover la participación de la comunidad y favorecer la coordinación y racionalización en la utilización de recursos.

2. Sus características, composición, funciones y régimen de funcionamiento se determinarán reglamentariamente.

Artículo 37. Iniciativa social

1. Los centros y servicios de atención y prevención de las drogodependencias de naturaleza privada podrán suscribir, de conformidad con la legislación vigente, contratos y convenios de colaboración y obtener subvenciones para la prestación de servicios en materia de drogodependencias, siempre que cumplan, al menos, los requisitos siguientes:

a) Estar las entidades legalmente constituidas e inscritas en los registros correspondientes, así como acreditadas para la prestación de servicios en materia de drogodependencias y/u otros trastornos adictivos.

b) Adecuación a las normas y programación de la administración.

Sometimiento de sus programas y del destino de las subvenciones a los órganos de control e inspección de la administración.

c) Garantía de democracia interna en la composición y funcionamiento de sus órganos de gobierno.

2. Para la celebración de concertos y convenios de colaboración tendrán una consideración preferente las entidades e instituciones sin finalidad lucrativa.

3. Serán ámbitos de actuación preferente de la iniciativa social:

a) Conscienciació social e informació.

b) Prevenció de las drogodependencias y otros trastornos adictivos en el ámbito comunitario y laboral.

c) Inserción social.

d) Investigación.

e) Educación y defensa de los consumidores y consumidoras.

Artículo 38. Asociaciones de autoayuda

Las Administraciones Públicas apoyarán, mediante subvenciones u otras ayudas económicas, el fomento y desarrollo de asociaciones de autoayuda sin ánimo de lucro, debidamente legalizadas, siempre que cumplieran con los criterios generales de actuación del Plan Autómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos.

Article 39. Voluntariat

Les administracions públiques i les entitats i les institucions sense finalitat lucrativa fomentaran, de conformitat amb la legislació vigent, la participació del voluntariat social en les actuacions de prevenció, d'assistència i d'inserció social de la persona malalta que patira qualsevol tipus de trastorn addictiu inclòs específicament en el Pla Autonòmic. Esta participació no podrà ser retribuïda econòmicament.

CAPÍTOL IV

*De la formació, de la investigació i de la documentació**Article 40. De la formació en drogodependències i altres trastorns addictius*

1. El Consell de la Generalitat, en col·laboració amb els col·legis professionals, sindicats i organitzacions empresarials, determinarà accions formatives interdisciplinars del personal sanitari, de Servicis Socials, educadors i educadores, Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, Policia Municipal i Autònoma, i qualsevol altre personal l'activitat professional dels quals es relacione, directament o indirectament, amb les drogodependències i altres trastorns addictius.

2. Igualment, es fomentarà la formació especialitzada en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, des del disseny i implementació de programes específics de formació postgraduada en les distintes universitats de la Comunitat Valenciana, que garantisquen una adequada especialització i un nombre suficient de professionals que intervenen en l'atenció dels drogodependents.

Article 41. De la investigació i la documentació

1. El Consell de la Generalitat promourà:

a) Enquestes periòdiques i estudis epidemiològics, sanitaris, econòmics i socials per a conèixer la incidència, prevalència i problemàtica de les drogodependències a la Comunitat Valenciana.

b) Línies d'investigació, bàsica i aplicada, en l'àmbit de les drogodependències i la formació relacionada amb la problemàtica social, sanitària i econòmica sobre el fenomen.

c) Centres i servicis de documentació sobre dependències, oberts a totes les entitats públiques i privades, així com professionals dedicats a l'estudi, la investigació i l'atenció en este àrea.

2. Per a coadjuvar a la realització de les actuacions establides en este article el Consell de la Generalitat formalitzarà convenis de col·laboració, als quals tindran accés preferent les universitats de la Comunitat Valenciana.

3. A fi de fomentar l'estudi i la investigació en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, la Generalitat podrà promoure la creació d'entitats de dret públic, fundacions o altres institucions sense ànim de lucre que tingueren, com a objectiu prioritari d'actuació, la investigació de les drogodependències i altres trastorns addictius.

TÍTOL V

De les competències de les Administracions Públiques*Article 42. Competències del Consell de la Generalitat*

Sense perjudi de les altres competències que l'ordenament jurídic vigent li atribueix i en el marc d'estes, correspon al Consell de la Generalitat:

a) L'establiment de la política en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius per a la Comunitat Valenciana.

b) L'aprovació del Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.

c) L'aprovació de les estructures políticoadministratives en matèria de drogodependències, així com la seua organització i règim de funcionament.

Artículo 39. Voluntariado

Las Administraciones Públicas y las entidades e instituciones sin finalidad lucrativa fomentarán, de conformidad con la legislación vigente, la participación del voluntariado social en las actuaciones de prevención, asistencia e inserción social de la persona enferma que padeciera cualquier tipo de trastorno adictivo incluido específicamente en el Plan Autonómico. Esta participación no podrá ser retribuida económicamente.

CAPÍTULO IV

*De la formación, investigación y documentación**Artículo 40. De la formación en drogodependencias y otros trastornos adictivos*

1. El Consell de la Generalitat, en colaboración con los Colegios Profesionales, Sindicatos y Organizaciones Empresariales, determinará acciones formativas interdisciplinarias del personal sanitario, de Servicios Sociales, educadores y educadoras, Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado, Policía Municipal y Autónoma, y cualquier otro personal cuya actividad profesional se relacione, directa o indirectamente, con las drogodependencias y otros trastornos adictivos.

2. Igualmente, se fomentará la formación especializada en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, desde el diseño e implementación de programas específicos de formación posgraduada en las distintas Universidades de la Comunidad Valenciana, que garanticen una adecuada especialización y un número suficiente de profesionales que interviene en la atención de los drogodependientes.

Artículo 41. De la investigación y documentación

1. El Consell de la Generalitat promoverá:

a) Encuestas periódicas y estudios epidemiológicos, sanitarios, económicos y sociales para conocer la incidencia, prevalencia y problemática de las drogodependencias en la Comunidad Valenciana.

b) Líneas de investigación, básica y aplicada, en el ámbito de las drogodependencias y la formación relacionada con la problemática social, sanitaria y económica sobre el fenómeno.

c) Centros y servicios de documentación sobre dependencias, abiertos a todas las entidades públicas y privadas, así como profesionales dedicados al estudio, investigación y atención en esta área.

2. Para coadyuvar a la realización de las actuaciones establecidas en este artículo el Consell de la Generalitat formalizará convenios de colaboración, a los cuales tendrán acceso preferente las Universidades de la Comunidad Valenciana.

3. Con objeto de fomentar el estudio y la investigación en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, la Generalitat podrá promover la creación de entidades de derecho público, fundaciones u otras instituciones sin ánimo de lucro que tuvieren, como objetivo prioritario de actuación, la investigación de las drogodependencias y otros trastornos adictivos.

TÍTULO V

De las competencias de las Administraciones Públicas*Artículo 42. Competencias del Consell de la Generalitat*

Sin perjuicio de las demás competencias que el ordenamiento jurídico vigente le atribuye y en el marco de las mismas, corresponde al Consell de la Generalitat:

a) El establecimiento de la política en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos para la Comunidad Valenciana.

b) La aprobación del Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos.

c) La aprobación de las estructuras político-administrativas en materia de drogodependencias, así como su organización y régimen de funcionamiento.

d) L'aprovació de la normativa d'autorització d'obertura i de funcionament i d'acreditació de centres i serveis d'atenció i prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius.

e) L'aprovació, la modificació i la revisió de les tarifes per a la prestació i la concertació de serveis que puguin establir-se amb institucions públiques i privades, en els termes que reglamentàriament s'establisca.

f) La inspecció dels establiments on es venguen begudes alcohòliques i tabac i dels altres llocs on esta Llei limita la seua publicitat i promoció i prohibeix el seu subministrament i consum.

g) L'exercici de la potestat sancionadora en els termes previstos en esta Llei.

h) Adoptar, en col·laboració amb altres administracions públiques, totes aquelles mesures que foren necessàries per a assegurar el compliment del que estableix esta Llei.

Article 43. Competències dels ajuntaments

1. Sense perjudi de les altres competències que l'ordenament vigent els atribuïx i en el marc d'estes, correspon als ajuntaments de la Comunitat Valenciana, en el seu àmbit territorial:

a) L'establiment dels criteris que regulen la localització, la distància i les característiques que hauran de reunir els establiments on se subministre, venga, dispense o consumen begudes alcohòliques i tabac, així com la vigilància i control dels mateixos.

b) L'atorgament de la llicència d'obertura als establiments esmentats en l'apartat anterior.

c) Vetlar, en el marc de les seues competències, pel compliment de les diferents mesures de control que estableix el títol III d'esta Llei, especialment en les dependències municipals.

d) Adoptar les mesures cautelars dirigides a assegurar el compliment del que estableix esta Llei.

e) Exercir la potestat sancionadora en els termes establits en esta Llei.

2. A més de les assenyalades en el punt anterior, els ajuntaments de la Comunitat Valenciana de més de 20.000 habitants de fet o dret tenen les següents competències i responsabilitats mínimes:

a) L'aprovació i l'execució del Pla Municipal sobre Drogodependències, elaborat en coordinació i de conformitat amb els criteris establits el Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, que incloga programes de prevenció i d'inserció social, així com d'informació, d'assessorament i de motivació de drogodependents a través dels Serveis Socials Generals i Especialitzats.

b) La coordinació dels programes de prevenció i reinserció social que es desenrotllen exclusivament en l'àmbit del seu municipi.

c) El foment de la participació social i el suport de les institucions sense ànim de lucre que en el Municipi desenrotllen les actuacions previstes en el Pla Municipal sobre Drogodependències.

3. La Federació Valenciana de Municipis i Províncies coordinarà l'elaboració d'un pla rector i establirà el termini per a l'elaboració del mateix.

Article 44. Competències de les diputacions provincials

Sense perjudi de les altres competències que l'ordenament vigent els atribuïx i en el marc d'estes, correspon a les diputacions provincials de la Comunitat Valenciana exercir en el seu àmbit territorial les següents competències i responsabilitats mínimes:

a) L'aprovació dels plans provincials elaborats en coordinació i de conformitat amb els criteris establits el Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, que incloguen programes de prevenció i inserció social, així com d'informació, d'assessorament i de motivació de drogodependents i de familiars a través dels Serveis Socials Generals i Especialitzats.

d) La aprobació de la normativa de autorització de apertura y funcionamiento y de acreditación de centros y servicios de atención y prevención de las drogodependencias y otros trastornos adictivos.

e) La aprobació, modificació i revisió de les tarifes para la prestación y concertación de servicios que puedan establecerse con instituciones publicas y privadas, en los términos que reglamentariamente se establezca.

f) La inspección de los establecimientos donde se vendan bebidas alcohólicas y tabaco y de los demás lugares donde esta Ley limita su publicidad y promoción y prohíbe su suministro y consumo.

g) El ejercicio de la potestad sancionadora en los términos previstos en esta Ley.

h) Adoptar, en colaboración con otras Administraciones Públicas, todas aquellas medidas que fueran precisas para asegurar el cumplimiento de lo establecido en esta Ley.

Artículo 43. Competencias de los Ayuntamientos

1. Sin perjuicio de las demás competencias que el ordenamiento vigente les atribuye y en el marco de las mismas, corresponde a los Ayuntamientos de la Comunidad Valenciana, en su ámbito territorial:

a) El establecimiento de los criterios que regulen la localización, distancia y características que deberán reunir los establecimientos donde se suministre, venda, dispense o consuman bebidas alcohólicas y tabaco, así como la vigilancia y control de los mismos.

b) El otorgamiento de la licencia de apertura a los establecimientos mencionados en el apartado anterior.

c) Velar, en el marco de sus competencias, por el cumplimiento de las diferentes medidas de control que establece el Título III de esta Ley, especialmente en las dependencias municipales.

d) Adoptar las medidas cautelares dirigidas a asegurar el cumplimiento de lo establecido en esta Ley.

e) Ejercer la potestad sancionadora en los términos establecidos en esta Ley.

2. Además de las señaladas en el punto anterior, los Ayuntamientos de la Comunidad Valenciana de más de 20.000 habitantes de hecho o derecho tienen las siguientes competencias y responsabilidades mínimas:

a) La aprobación y ejecución del Plan Municipal sobre Drogodependencias, elaborado en coordinación y de conformidad con los criterios establecidos el Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, que incluya programas de prevención e inserción social, así como de información, asesoramiento y motivación de drogodependientes a través de los Servicios Sociales Generales y Especializados.

b) La coordinación de los programas de prevención y reinserción social que se desarrollen exclusivamente en el ámbito de su Municipio.

c) El fomento de la participación social y el apoyo de las instituciones sin ánimo de lucro que en el Municipio desarrollen las actuaciones previstas en el Plan Municipal sobre Drogodependencias.

3. La Federación Valenciana de Municipios y Provincias coordinará la elaboración de un plan rector y establecerá el plazo para la elaboración del mismo.

Artículo 44. Competencias de las Diputaciones Provinciales

Sin perjuicio de las demás competencias que el ordenamiento vigente les atribuye y en el marco de las mismas, corresponde a las Diputaciones Provinciales de la Comunidad Valenciana desempeñar en su ámbito territorial las siguientes competencias y responsabilidades mínimas:

a) La aprobación de los Planes Provinciales elaborados en coordinación y de conformidad con los criterios establecidos el Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, que incluyan programas de prevención e inserción social, así como de información, asesoramiento y motivación de drogodependientes y de familiares a través de los Servicios Sociales Generales y Especializados.

En qualsevol cas, l'elaboració dels Plans Provincials sobre Drogodependències ha d'assegurar, per mitjà de la coordinació dels servicis dels ajuntaments de menys de 20.000 habitants, la prestació integral i adequada en la totalitat del territorial provincial de les competències i responsabilitats mínimes establides en l'article 43.2.

b) El suport tècnic i econòmic en matèria de drogodependències als ajuntaments de menys de 20.000 habitants, especialment als de menor capacitat econòmica i de gestió.

TÍTOL VI Del finançament de les actuacions

Article 45. Del finançament de la Generalitat

1. Els pressupostos dels diferents departaments del Consell de la Generalitat i dels seus organismes autònoms hauran de preveure anualment i de forma diferenciada les partides pressupostàries que corresponguen per al finançament de les actuacions previstes en esta Llei i en el Pla Autonòmic sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius i que siguin de la seua competència.

2. De conformitat amb el que estableix l'article 37 del text refós de la Llei d'Hisenda Pública de la Generalitat, aprovat pel Decret Legislatiu de 26 de juny de 1991, del Consell de la Generalitat, la dotació pressupostària mínima que ha d'incloure en l Pressupost de Gasto per al desenrotllament de les actuacions previstes en esta Llei a què es referix l'apartat 1 d'este article podrà incrementar-se amb la quantia de les sancions econòmiques previstes en l'article 52 d'esta Llei en el cas en què es produïsqen, quedant afectats estos ingressos a la prevenció, a l'assistència i a la inserció social de drogodependents.

Article 46. Del finançament de les corporacions locals

1. Les diputacions provincials i els ajuntaments de més de 20.000 habitants que desitgen obtindre finançament dels Pressupostos de la Generalitat per al desenrotllament de les actuacions de la seua competència que estableix esta llei, estaran obligats a disposar d'un Pla Municipal o Provincial sobre Drogodependències, convenientment aprovat, i a consignar en els seus respectius pressupostos, de forma clarament diferenciada, els crèdits específics destinats a esta finalitat.

2. El finançament que el Consell de la Generalitat destine a les corporacions locals estarà d'acord amb el programa i els objectius que hagen presentat prèviament a la Conselleria, del grau d'execució del pressupost anterior, i en tot cas el criteri preferent de finançament d'actuacions serà el del grau d'autofinançament d'estes per la Corporació Local.

3. El Consell de la Generalitat podrà establir amb les diputacions provincials i amb els ajuntaments de més de 20.000 habitants convenis de col·laboració que regulen el finançament i les característiques que hagen de reunir els plans provincials i municipals sobre drogodependències.

TÍTOL VII Del règim sancionador

CAPÍTOL I Infraccions

Article 47. Règim sancionador

1. Constituïxen infraccions a esta Llei les accions i les omissions que es tipifiquen en els articles següents.

2. La comissió d'una infracció serà objecte de la corresponent sanció administrativa, amb la prèvia instrucció de l'oportú expedient sancionador, de conformitat amb el que estableix el Reial Decret 1398/1993, de 4 d'agost, i sense perjudi de les responsabilitats civils, penals o d'un altre orde que puguen concórrer.

3. En cap cas es podrà imposar una doble sanció pels mateixos fets i en funció dels mateixos interessos públics protegits, si bé hau-

En cualquier caso, la elaboración de los Planes Provinciales sobre Drogodependencias debe asegurar, mediante la coordinación de los servicios de los Ayuntamientos de menos de 20.000 habitantes, la prestación integral y adecuada en la totalidad del territorial provincial de las competencias y responsabilidades mínimas establecidas en el artículo 43.2.

b) El apoyo técnico y económico en materia de drogodependencias a los Ayuntamientos de menos de 20.000 habitantes, especialmente a los de menor capacidad económica y de gestión.

TÍTULO VI De la financiación de las actuaciones

Artículo 45. De la financiación de la Generalitat

1. Los presupuestos de los distintos departamentos del Consell de la Generalitat y de sus Organismos Autónomos deberán prever anualmente y de forma diferenciada las partidas presupuestaria que correspondan para la financiación de las actuaciones previstas en esta Ley y en el Plan Autonómico sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos y que sean de su competencia.

2. De conformidad con lo establecido en el artículo 37 del Texto Refundido de la Ley de Hacienda Pública de la Generalitat, aprobado por el Decreto Legislativo de 26 de junio de 1991, del Consell de la Generalitat, la dotación presupuestaria mínima a incluir en el Presupuesto de Gasto para el desarrollo de las actuaciones previstas en esta Ley a que se refiere el apartado 1 de este artículo podrá incrementarse con la cuantía de las sanciones económicas previstas en el artículo 52 de esta Ley en el caso en el que se produzcan, quedando afectados estos ingresos a la prevención, asistencia e inserción social de drogodependientes.

Artículo 46. De la financiación de las Corporaciones Locales

1. Las Diputaciones Provinciales y los Ayuntamientos de más de 20.000 habitantes que deseen obtener financiación de los Presupuestos de la Generalitat para el desarrollo de las actuaciones de su competencia que establece esta Ley, estarán obligados a disponer de un Plan Municipal o Provincial sobre Drogodependencias, convenientemente aprobado, y a consignar en sus respectivos presupuestos, de forma clarament diferenciada, los créditos específicos destinados a esta finalidad.

2. La financiación que el Consell de la Generalitat destine a las Corporaciones Locales estará en función del programa y objetivos que hayan presentado previamente a la Conselleria, del grado de ejecución del presupuesto anterior, y en todo caso el criterio preferente de financiación de actuaciones será el del grado de autofinanciación de las mismas por la Corporación Local.

3. El Consell de la Generalitat podrà establecer con las Diputaciones Provinciales y con los Ayuntamientos de más de 20.000 habitantes convenis de colaboración que regulen la financiación y características que deban reunir los Planes Provinciales y Municipales sobre Drogodependencias.

TÍTULO VII Del régimen sancionador

CAPÍTULO I Infracciones

Artículo 47. Régimen sancionador

1. Constituyen infracciones a esta Ley las acciones y omisiones que se tipifican en los artículos siguientes.

2. La comisión de una infracción será objeto de la correspondiente sanción administrativa, previa instrucción del oportuno expediente sancionador, de conformidad con lo establecido en el Real Decreto 1398/1993, de 4 de agosto, y sin perjuicio de las responsabilidades civiles, penales o de otro orden que puedan concurrir.

3. En ningún caso se podrá imponer una doble sanción por los mismos hechos y en función de los mismos intereses públicos pro-

ran d'exigir-se les altres responsabilitats que es deduïsquen de altres fets o infraccions concurrents.

Article 48. Persones responsables

1. Seran subjectes responsables de les infraccions, les persones físiques o jurídiques que hi incorreguen.

2. Igualment, seran responsables els titulars de centres o empreses en l'àmbit dels quals es produïska la infracció.

3. En matèria de publicitat seran així mateix persones responsables tant les empreses anunciantes com les agències de publicitat creadores i difusores del missatge.

Article 49. Infraccions

Es tipifiquen com a infraccions a allò disposat per la present Llei:

a) L'incompliment del que estableix els articles 15 a 21, sobre condicions de publicitat, promoció, venda i consum de begudes alcohòliques, tabac i altres substàncies químiques, sense perjudi de les competències atribuïdes a altres administracions públiques.

b) L'incompliment del que estableix els articles 24, 26 i 27, relatius a la venda d'inhalables i coles, així com a la prescripció i a la dispensació de substàncies d'abús en l'esport i de substàncies estupefaents i psicòtrops.

c) La negativa a facilitar informació o a prestar col·laboració als servicis de control o inspecció i el falsejament de la informació subministrada.

d) La resistència, la coacció, l'amenaça, la represàlia, el desacatament o qualsevol altra forma de pressió o obstrucció sobre les autoritats sanitàries o els seus agents.

e) Dificultar o impedir qualsevol dels drets de les persones drogodependents o amb altres trastorns addictius davant dels sistemes sanitaris i de Servicis Socials.

f) Incumplir les normes relatives a l'autorització d'obertura i de funcionament i d'acreditació de centres o servicis d'atenció al drogodependent.

Article 50. Classificació de les infraccions

1. Les infraccions es classifiquen com lleus, greus i molt greus, d'acord amb els criteris de risc per a la salut, gravetat de l'alteració social produïda pels fets, quantia del benefici obtingut, grau d'intencionalitat, generalització de la infracció i reincidència.

2. Es qualifiquen com a lleus les infraccions tipificades en l'article 49 quan s'hagen comés per simple negligència i no impliquen un perjudi directe per a la salut.

3. Es qualifiquen com a infraccions greus les tipificades en l'article 49 quan no concórrega en la seua comissió les circumstàncies i els supòsits prevists en els apartats 2 i 4 d'este article. També tindrà la consideració d'infracció greu la reincidència en infraccions lleus.

4. Es qualificaran com a infraccions molt greus la reincidència en infraccions greus i aquelles altres que, per les seues circumstàncies concurrents, impliquen un greu perjudi per a la salut dels usuaris i dels supòsits prevists en les lletres c) i d) de l'49.

5. Es produïx reincidència quan al cometre la infracció la persona haguera sigut ja sancionada per eixa mateixa infracció, o per una altra de gravetat igual o major o per dos o més infraccions de gravetat inferior, durant els últims dotze mesos.

Article 51. Prescripcions

1. Les infraccions a què es referix la present Llei prescriuran a l'any les corresponents a les faltes lleus, als dos anys les corresponents a les faltes greus i als cinc anys les corresponents a les faltes molt greus.

2. El termini de prescripció començarà a comptar-se a partir del dia en què s'haja comés la infracció i s'interrumpirà per la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment sancionador.

tegidos, si bien deberán exigirse las demás responsabilidades que se deduzcan de otros hechos o infracciones concurrentes.

Artículo 48. Personas responsables

1. Serán sujetos responsables de las infracciones, las personas físicas o jurídicas que incurran en las mismas.

2. Igualmente, serán responsables los titulares de centros o empresas en cuyo ámbito se produzca la infracción.

3. En materia de publicidad serán asimismo personas responsables tanto las empresas anunciantes como las agencias de publicidad creadoras y difusoras del mensaje.

Artículo 49. Infracciones

Se tipifican como infracciones a lo dispuesto en la presente Ley:

a) El incumplimiento de lo establecido en los artículos 15 a 21, sobre condiciones de publicidad, promoción, venta y consumo de bebidas alcohólicas, tabaco y otras sustancias químicas, sin perjuicio de las competencias atribuidas a otras Administraciones Públicas.

b) El incumplimiento de lo establecido en los artículos 24, 26 y 27, relativos a la venta de inhalables y colas, así como a la prescripción y dispensación de sustancias de abuso en el deporte y de sustancias estupefacientes y psicótropas.

c) La negativa a facilitar información o a prestar colaboración a los servicios de control o inspección y el falseamiento de la información suministrada.

d) La resistencia, coacción, amenaza, represalia, desacato o cualquier otra forma de presión u obstrucción sobre las autoridades sanitarias o sus agentes.

e) Dificultar o impedir cualquiera de los derechos de las personas drogodependientes o con otros trastornos adictivos ante los sistemas sanitario y de Servicios Sociales.

f) Incumplir las normas relativas a la autorización de apertura y funcionamiento y de acreditación de centros o servicios de atención al drogodependiente.

Artículo 50. Clasificación de las infracciones

1. Las infracciones se clasifican como leves, graves y muy graves, de acuerdo con los criterios de riesgo para la salud, gravedad de la alteración social producida por los hechos, cuantía del beneficio obtenido, grado de intencionalidad, generalización de la infracción y reincidencia.

2. Se califican como leves las infracciones tipificadas en el artículo 49 cuando se hayan cometido por simple negligencia y no comporten un perjuicio directo para la salud.

3. Se califican como infracciones graves las tipificadas en el artículo 49 cuando no concorra en su comisión las circunstancias y supuestos contemplados en los apartados 2 y 4 de este artículo. También tendrá la consideración de infracción grave la reincidencia en infracciones leves.

4. Se calificarán como infracciones muy graves la reincidencia en infracciones graves y aquellas otras que, por sus circunstancias concurrentes, comporten un grave perjuicio para la salud de los usuarios y los supuestos contemplados en las letras c) y d) del artículo 49.

5. Se produce reincidencia cuando al cometer la infracción la persona hubiera sido ya sancionado por esa misma infracción, o por otra de gravedad igual o mayor o por dos o más infracciones de gravedad inferior, durante los últimos doce meses.

Artículo 51. Prescripciones

1. Las infracciones a las que se refiere la presente Ley prescribirán al año las correspondientes a las faltas leves, a los dos años las correspondientes a las faltas graves y a los cinco años las correspondientes a las faltas muy graves.

2. El plazo de prescripción comenzará a contarse a partir del día en el que se haya cometido la infracción y se interrumpirá por la iniciación, con conocimiento del interesado, del procedimiento sancionador.

CAPÍTOL II
Sancions i competències

Article 52. Sancions

1. Les infraccions a la present llei seran sancionades amb multa i, si és procedent, cessament temporal de l'activitat o tancament de l'establiment, local o empresa.

2. La graduació de les multes s'ajustarà al següent:

- a) Per infracció lleu, multa fins a 12.020,24 euros.
- b) Per infracció greus, multa de 12.020,25 a 60.101,21 euros, podent-se sobrepassar esta quantitat fins al quintuple del valor dels productes o servicis objecte de la infracció.
- c) Per infracció molt greu, multa de 60.101,22 a 601.012,10 euros, podent-se sobrepassar esta quantitat fins al quintuple del valor dels productes o servicis objecte de la infracció.

3. En els casos d'especial gravetat, contumàcia en la repetició de les infraccions i/o transcendència notòria i greu per a la salut, les infraccions greus i molt greus podran sancionar-se amb la suspensió temporal de l'activitat per un màxim de cinc anys o, si és procedent, amb el tancament de l'empresa o la clausura del servici o establiment.

4. En les infraccions tipificades en esta llei podrà acordar-se com a sanció complementària la supressió, cancel·lació o suspensió de qualsevol tipus d'ajuda o de subvencions de caràcter financer que el particular o l'entitat infractora haja obtingut o sol·licitat de l'administració de la Generalitat.

5. Quan es tracte d'infraccions en matèria de publicitat, les agències i els mitjans de publicitat o difusió responsables seran exclosos de tota possible contractació amb l'administració de la Generalitat durant un període màxim de dos anys.

6. Les sancions imposades per infraccions que foren comeses per menors d'edat podran ser substituïdes, segons el parer de l'autoritat sancionadora, per altres mesures de reeducació que es determinen reglamentàriament. Estes mesures consistiran en la realització de servicis d'interés comunitari i/o cursos formatius de comportament i conscienciació sobre el consum d'alcohol i altres drogues.

Article 53. Graduació de les sancions

Per a la graduació de les sancions es tindrà en compte, a més de la intencionalitat, reiteració, naturalesa dels perjudis causats i reincidència, de conformitat amb el que estableix la llei 30/1992, de 26 de novembre, els següents criteris:

- a) L'edat dels afectats i afectades.
- b) El nombre de persones afectades.
- c) La graduació de les begudes alcohòliques.
- d) La capacitat adictògena de la substància.
- e) El volum de negocis, beneficis obtinguts i posició de l'infractor o infractora en el mercat.
- f) El grau de difusió de la publicitat.
- g) Risc per a la salut.

Article 54. Competències del règim sancionador

1. Les autoritats competents per a imposar sancions són les següents:

- a) Els alcaldes o alcaldesses per a les multes de fins a 12.000 euros.
- b) El director general o la directora general titular en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, per a les multes fins a 60.000 euros i suspensió temporal de l'activitat per un període màxim de cinc anys.
- c) El conseller o la consellera titular de la competència en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, per a les multes des de 60.001 euros i el tancament de l'empresa o clausura del servici o establiment, així com sancions d'orde inferior quan es donen els supòsits prevists en l'apartat 2.b) d'este article.

2. Correspon al conseller o la consellera titular de la competència en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius sancionar les infraccions tipificades en esta llei en els següents supòsits:

CAPÍTULO II
Sanciones y competencias

Artículo 52. Sanciones

1. Las infracciones a la presente Ley serán sancionadas con multa y, en su caso, cese temporal de la actividad o cierre del establecimiento, local o empresa.

2. La graduación de las multas se ajustará a lo siguiente:

- a) Por infracción leve, multa hasta 12.020,24 euros.
- b) Por infracción graves, multa de 12.020,25 a 60.101,21 euros, pudiéndose rebasar esta cantidad hasta el quintuple del valor de los productos o servicios objeto de la infracción.
- c) Por infracción muy grave, multa de 60.101,22 a 601.012,10 euros, pudiéndose rebasar esta cantidad hasta el quintuple del valor de los productos o servicios objeto de la infracción.

3. En los casos de especial gravedad, contumacia en la repetición de las infracciones y/o transcendencia notoria y grave para la salud, las infracciones graves y muy graves podrán sancionarse con la suspensión temporal de la actividad por un máximo de cinco años o, en su caso, con el cierre de la empresa o la clausura del servicio o establecimiento.

4. En las infracciones tipificadas en esta Ley podrá acordarse como sanción complementaria la supresión, cancelación o suspensión de cualquier tipo de ayuda o subvenciones de carácter financiero que el particular o la entidad infractora haya obtenido o solicitado de la administración de la Generalitat.

5. Cuando se trate de infracciones en materia de publicidad, las agencias y los medios de publicidad o difusión responsables serán excluidos de toda posible contratación con la administración de la Generalitat durante un período máximo de dos años.

6. Las sanciones impuestas por infracciones que fuesen cometidas por menores de edad podrán ser substituidas, a juicio de la autoridad sancionadora, por otras medidas de reeducación que se determinen reglamentariamente. Estas medidas consistirán en la realización de servicios de interés comunitario y/o cursos formativos de comportamiento y concienciación sobre el consumo de alcohol y otras drogas.

Artículo 53. Graduación de las sanciones

Para la graduación de las sanciones se tendrá en cuenta, además de la intencionalidad, reiteración, naturaleza de los perjuicios causados y reincidencia, de conformidad con lo establecido en la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, los siguientes criterios:

- a) La edad de los afectados y afectadas.
- b) El número de personas afectadas.
- c) La graduación de las bebidas alcohólicas.
- d) La capacidad adictógena de la sustancia.
- e) El volumen de negocios, beneficios obtenidos y posición del infractor o infractora en el mercado.
- f) El grado de difusión de la publicidad.
- g) Riesgo para la salud.

Artículo 54. Competencias del régimen sancionador

1. Las autoridades competentes para imponer sanciones son las siguientes:

- a) Los alcaldes o alcaldesas para las multas de hasta 12.000 euros.
- b) El director general o la directora general titular en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, para las multas hasta 60.000 euros y suspensión temporal de la actividad por un periodo máximo de cinco años.
- c) El conseller o la consellera titular de la competencia en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, para las multas desde 60.001 euros y el cierre de la empresa o clausura del servicio o establecimiento, así como sanciones de orden inferior cuando se den los supuestos contemplados en el apartado 2 b) de este artículo.

2. Corresponde al conseller o la consellera titular de la competencia en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos sancionar las infracciones tipificadas en esta Ley en los siguientes supuestos:

a) Quan les activitats o fets que constituïsquen la infracció excedisquen de l'àmbit territorial del municipi.

b) Quan denunciat un fet, i previ requeriment a l'Ajuntament que resulte competent, este no incoe l'oportú expedient sancionador en termini d'un mes a partir de la data del requeriment. En este supòsit s'estarà al que disposa l'article 60 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local.

CAPÍTOL III

Mesures de caràcter provisional

Article 55. Mesures de caràcter provisional

1. L'òrgan competent per a resoldre els expedients sancionadors podrà adoptar, durant la seua tramitació, les mesures provisionals que estime necessàries per a assegurar el compliment de la resolució que poguera adoptar-se i per a assegurar el compliment de la legalitat.

2. Podran adoptar-se les següents mesures provisionals:

- a) Exigència de fiança o caució.
- b) Confiscació dels béns directament relacionats amb els fets que hagen donat lloc al procediment.
- c) Suspensió temporal de la llicència d'activitat.
- d) Clausura provisional del local.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

D'acord amb el que regula l'article 43 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i la seua reforma en la Llei 4/1999, de 13 de gener, els interessats hauran d'entendre desestimades per silenci negatiu les seues sol·licituds en els procediments administratius tramitats en matèria de registre i d'acreditació de centres, programes i servicis d'atenció i prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius.

II. AUTORITATS I PERSONAL

b) OFERTES D'OCUPACIÓ PÚBLICA, OPOSICIONS I CONCURSOS

4. Universitats

Universitat de València

RESOLUCIÓ de 25 de març de 2003, de la Universitat de València, per la qual es fa l'oferta pública d'una plaça de tècnic mitjà d'investigació d'este organisme amb contracte laboral temporal. (Projecte: IMGENIO CI03-35). [2003/3595]

El Rectorat de la Universitat de València, fent ús de les atribucions que li confereix l'article 20, en relació amb l'article 2.2 de la Llei Orgànica 6/2001 de 21 de desembre d'Universitats, fa l'oferta pública de d'una plaça de tècnic mitjà d'investigació d'acord amb les bases següents:

Primera. Requisits generals dels aspirants

1.1 Tenir nacionalitat espanyola o, tenir la nacionalitat d'un país membre o ser de qualsevol d'aquells estats a què, en virtut de tractats internacionals establerts per la Unió Europea i ratificats per Espanya, siga aplicable la lliure circulació de treballadors, en els termes en què esta està definida en el tractat constitutiu de la Unió Europea, d'acord amb el que estableix la Llei 17/1993, de 23 de

a) Cuando las actividades o hechos que constituyan la infracción excedan del ámbito territorial del municipio.

b) Cuando denunciado un hecho, y previo requerimiento al Ayuntamiento que resulte competente, éste no incoe el oportuno expediente sancionador en plazo de un mes a partir de la fecha del requerimiento. En este supuesto se estará a lo dispuesto en el artículo 60 de la Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases de Régimen Local.

CAPÍTULO III

Medidas de carácter provisional

Artículo 55. Medidas de carácter provisional

1. El órgano competente para resolver los expedientes sancionadores podrá adoptar, durante su tramitación, las medidas provisionales que estime necesarias para asegurar el cumplimiento de la resolución que pudiera adoptarse y para asegurar el cumplimiento de la legalidad.

2. Podrán adoptarse las siguientes medidas provisionales:

- a) Exigencia de fianza o caución.
- b) Incautación de los bienes directamente relacionados con los hechos que hayan dado lugar al procedimiento.
- c) Suspensión temporal de la licencia de actividad.
- d) Clausura provisional del local.

DISPOSICIÓN ADDICIONAL

Conforme a lo preceptuado en el artículo 43 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, y su reforma en la Ley 4/1999, de 13 de enero, los interesados deberán entender desestimadas por silencio negativo sus solicitudes en los procedimientos administrativos tramitados en materia de registro y acreditación de centros, programas y servicios de atención y prevención de las drogodependencias y otros trastornos adictivos.

II. AUTORIDADES Y PERSONAL

b) OFERTAS DE EMPLEO PÚBLICO, OPOSICIONES Y CONCURSOS

4. Universidades

Universitat de València

RESOLUCIÓN de 25 de marzo de 2003, de la Universidad de València, por la que se hace oferta pública de una plaza de técnico medio de investigación de este organismo con contrato laboral temporal. (Proyecto: IMGENIO CI03-35). [2003/3595]

El Rectorado de la Universidad de València, haciendo uso de las atribuciones que le atribuye el artículo 20, en relación con el artículo 2.2 de la Ley Orgánica 6/2001 de 21 de diciembre de Universidades, hace oferta pública de una plaza de técnico medio de investigación de acuerdo con las bases siguientes:

Primera. Requisitos generales de los aspirantes

1.1. Tener nacionalidad española o, tener la nacionalidad de un país miembro o ser de cualquiera de los estados en los que, en virtud de tratados internacionales establecidos por la Unión Europea y ratificados por España, sea aplicable la libre circulación de trabajadores, en los términos en que dicha legislación está definida en el tratado constitutivo de la Unión Europea, de acuerdo con lo que